

Tribuna școlii

1981-1985

Cincinalul 1981—1985 ale cărui sarcini vor începe să fie aduse la îndeplinire odată cu noul an — pină la întâlnirea cu care nu au mai rămas decât vreo câteva zile — solicită tuturor oamenilor muncii, pentru continuarea creșterii a bunăstării întregului popor, un efort susținut, o participare activă și o neîntreruptă autodepășire cu conștiința făuririi propriului destin.

Începem îndeplinirea hotărârilor Congresului al XII-lea al P.C.R. care, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, „s-a transformat în Congresul tuturor comunistilor și al întregului popor, devenind cel mai reprezentativ și cel mai democratic forum național”; prin aceasta hotărârile Congresului pe care le vom traduce în viață în noul cincinal sînt propriile noastre hotărâri, propriile noastre cetezătoare perspective și propria noastră voință ca, strînși uniți în jurul partidului, al secretarului său general, să marcăm în anii ce vin o etapă nouă, superioară în realizarea Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Împreună cu întregul popor, oamenii școlii și toți cei interesați în pregătirea la nivel mereu mai înalt a copiilor și tineretului patriei, în formarea forței de muncă a anilor ce vor veni, depun și în acest an de învățămînt, cu care ne aflăm încă de pe acum în munca de îndeplinire a sarcinilor ce ne revin din noul cincinal, întreaga lor capacitate și străduință spre a se alătura efortului colectiv și general al națiunii noastre socialiste pentru cauza nobilă a socialismului și comunismului pe care o purtăm în inimă și pe care o servim cu abnegație și devotament.

Înceiem primul trimestru al acestui an școlar, pe care l-am început, elevi, studenți și cadre didactice angajați alături de oamenii muncii la lucrările de recoltare a produselor agricole; avem îndatorirea să depunem toate eforturile și toată pricepera noastră pentru a asigura realizarea integrală și în condiții calitativ superioare a prevederilor programelor de învățămînt, chiar dacă va trebui pentru aceasta să ne ocupăm de unii din elevii noștri și în perioada vacanței, fără însă a afecta cerințele de odihnă ale acestora.

Ca în fiecare an școlar, și anul acesta, după încheierea primului trimestru, vom analiza la nivelul claselor fiecărui învățător și profesor, al fiecărei școli și al fiecărui județ situația la învățatură a fiecărui elev în parte, în perspectiva luării tuturor măsurilor ce se impun spre a asigura încheierea cu cel mai deplin succes a primului an școlar din noul cincinal. Să stăruim cu toată răspunderea asupra propriei noastre activități didactice pentru a promova continuu — așa cum se promovează noul în toate celelalte domenii de activitate — noile metode, procedee și tehnici de învățămînt, mijloacele didactice moderne cu care sînt dotate școlile noastre, cabinetele, laboratoarele și atelierile școlare. Să ne inseriem ca sarcini prioritare ale acestei etape a anului școlar intensificarea folosirii mijloacelor de învățămînt cu care sînt dotate unitățile școlare, orientarea școlară și profesională a elevilor în perspectiva efectivelor de elevi ale viitorului an școlar, și, mai ales, sprijinirea tot mai activă pe ajutorul pe care îl dau și îl pot da familiile elevilor pentru sădirea profundă a virtuților etice comuniste, a spiritului de disciplină în munca de învățatură și a dorinței și hotărârii de comportare demnă în familie, în școală și în general în societate.

Sintem, de asemenea, solicitați să înțelegem cît mai temeinic faptul că, de perfecționarea de specialitate, pedagogică și politică a cadrelor didactice, depinde și perfecționarea procesului de învățămînt pe care îl desfășurăm cu elevii noștri, că, de investiția de cultură pe care o realizăm pentru noi, depinde în bună măsură investiția moral-spirituală pe care o facem la nivelul generațiilor de elevi. Este necesar ca activitățile de perfecționare a cadrelor didactice — ce se vor realiza în lumina noilor măsuri aprobate de conducerea ministerului — să fie frecventate de toți oamenii de la catedră, cu convingerea că, în zilele noastre cine stă pe loc în fapt rămîne în urmă.

Ne aflăm în pragul noului an, prilej de succintă trecere în revistă a bucuriilor și satisfacțiilor pe care le-am avut în muncă și în viață, precum și de a arunca spre viitor o privire plină de încredere, de optimism și de hotărîre pentru acel mereu mai bine pe care ni-l făurim sub strălucirea erei noastre socialiste.

Se apropie noul an, cu ziua urărilor de sănătate și de fericire, de succes în muncă și de realizare a tuturor proiectelor și dorințelor de mai bine pentru noi, pentru elevii noștri, pentru toți cei ce ne sînt dragi.

TRIBUNA ȘCOLII

Preocupări actuale ale organizațiilor U.T.C. din școli

De la crearea sa ca organizație politică revoluționară a tineretului, Uniunea Tineretului Comunist a avut ca obiectiv fundamental educarea și formarea unui tineret revoluționar, capabil să lupte pentru îndeplinirea politicii Partidului Comunist Român. Această sarcină de deosebită însemnătate în activitatea U.T.C. a concentrat, într-un proces firesc, efort, sinteză, creativitate și a avut drept finalitate formarea și educarea a numeroase generații, constructori ai noii societăți.

Procesul de formare și cristalizare a personalității tinerului, în care acumulările de cunoștințe devin mod de conduită și acțiune corespunde perioadei de școlarizare, organizația de tineret, fiind, de aceea, chemată să joace în viața școlii un rol extrem de activ, pe toate planurile, avînd sarcina să utilizeze, cu competență și eficiență, mijloacele specifice de care dispune pen-

tru a contribui la educația comunistă a elevilor, sădindu-le înaltul sentiment al datoriei patriotice față de societate — de a învăța și munci cu seriozitate și perseverență.

Transformările din învățămîntul românesc nu pot fi concepute fără implicarea Uniunii Tineretului Comunist în problematica de conținut a învățămîntului, fără intervenția promptă a organelor U.T.C. cu propuneri și sugestii concrete de îmbunătățire a calității lecțiilor, a orelor școlare, pentru asigurarea unei maxime eficiențe în instruirea practice. Contextul social în care se desfășoară procesul de învățămînt conferă o notă distinctă și activității U.T.C. din școli, mai ales dacă ne raportăm la pregătirea de ansamblu pe care școala o face viitorului specialist, cetățean al societății noastre socialiste.

Măsurile adoptate în etapa actuală

Întîmpinînd un nou an

Se-aude peste întinderile patriei un sunet de odihnitoare zăpezi, vestind noul an 1981. În multe unități socialiste, prin hărnicia oamenilor, el a venit cu o bătăie a inimii mai devreme, și-acolo oamenii sînt mai puternici, căci au de partea lor viitorul pe care îl trăiesc chiar azi. Între două cincinale, stă țara trează — mai bogată și mai strălucitoare ca niciodată. La ceasul bilanțului, învățămîntul românesc, asemenea tuturor celorlalte domenii de activitate, se prezintă cu realizări fără precedent. Anul din care ne-au mai

rămas doar câteva zile, cincinalul pe care prin el îl încheiem reprezintă etapa cea mai fertilă din întreaga istorie a învățămîntului nostru.

De la cotele prezentului, viitorul se vede în toată amploarea sa. Iar pentru edificarea acestui viitor, oamenii școlii au drept strălucitoare călăuze hotărârile Congresului al XII-lea al partidului și ale Congresului educației și învățămîntului, precum și Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, rostită la inaugurarea actualului an de învățămînt.

Vine un nou an; el se numește 1981, anul de intrare într-un nou cincinal și totodată al unei importante aniversări: împlinirea a șaiszeci de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Perspectivele care se deschid de la înălțimea noului an sînt deosebit de luminoase. Cu bucuria și certitudinea că vom atinge toate țelurile ce ni le-am propus, urăm slujitorilor școlii noi și mărețe succese. La mulți ani!

DIMITRIE RACHICI

IN PAGINA A 5-A:

VACANȚA
DE IARNĂ

CATERINA BENEDIC
secretar al C.C. al U.T.C.

(Continuare în pag. a 8-a)

AGENDA CASEI CORPULUI DIDACTIC

JUDEȚUL VRANCEA

Printre cele mai recente activități care au avut loc la Casa corpului didactic din Focșani enumerăm:

— Lectoratul cu părinții elevilor de la Liceul industrial nr. 1 Focșani (cu profil mecanic și metalurgic) pe tema: „Rolul familiei în orientarea școlară și profesională a elevilor”. Părinții au fost informați în legătură cu perspectivele elevilor absolvenți ai treptelor I și a II-a de liceu;

— Simpozionul „Dirigintele și educația ateist-științifică a elevilor”, la care au participat responsabilii comisiilor metodice ale dirigintilor din tot județul. S-au dezbătut cu acest prilej elementele metodologiei speciale impuse de poziția educatorului în procesul educației materialist-științifice, unele aspecte ale desacralizării componentelor religioase etc. Dezbaterile a fost condusă de prof. Emil Giurgea de la Liceul industrial „Unirea” din Focșani;

— Compunerea „Procesul de învățămînt și aspecte ale modernizării lui. Modalități de organizare a orelor de practică productivă”, susținută de prof. univ. dr. Teodora Simionescu de la Universitatea din Galați, cu participarea maiștrilor-instructori din tot județul. Toate aceste acțiuni au fost însoțite de prezentarea unor filme didactice („Rădăcinile și funcțiile sociale ale religiei”, „Strunjirea metalelor”) și de prezentarea noutăților editoriale (referitoare la tematicile abordate) din biblioteca documentară a Casei corpului didactic.

Prof. L. SAIGĂU
directorul Casei corpului didactic

JUDEȚUL VILCEA

În vederea perfecționării procesului instructiv-educativ, Casa corpului didactic a județului Vilcea a organizat câteva acțiuni la nivel de județ:

— În ziua de 18 noiembrie a.c. s-a desfășurat, în sala Consiliului popular județean, cu participarea profesorilor de științe sociale din județ, Simpozionul: „Probleme actuale ale istoriei patriei și a partidului în lumina orientărilor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul celui de-al XV-lea Forum internațional al istoricilor”. Au participat cu referate dr. Gh. Zaharia, director adj. al Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. și profesori din județ.

— La Rîmnicu Vilcea, în prezența directorilor de școli și licee din județ, a reprezentanților întreprinderilor și comitetelor de părinți, s-a desfășurat consfătuirea: „Orientarea școlară și profesională a elevilor — preocupare esențială a tuturor factorilor educaționali”. Cu acest prilej au fost difuzate în fiecare unitate școlară afișe cu „Rețeaua liceală și profesională, în profil, din județul Vilcea în anul școlar 1981/1982”.

— Inspectoratul școlar județean și Casa corpului didactic au organizat în municipiul Rm. Vilcea, în prezența conducătorilor filialelor societăților

științifice a cadrelor didactice, a responsabililor secțiunilor științifice, pe discipline, din județ și a inspectorilor școlari, dezbateri pe tema: „Modalități de organizare și desfășurare a activității de cercetare științifică și tehnică în unitățile de învățămînt. Preocupări ale inspectoratului școlar privind integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția”.

Prof. GH. DUMITRAȘCU
directorul Casei corpului didactic

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Inspectoratul școlar al municipiului București și Casa corpului didactic au organizat, la Școala nr. 150, un interesant schimb de experiență pentru învățătorii care predau la clasa a IV-a. Cei prezenți au asistat la o lecție deschisă de compunere despre „Jocul de copii”. Au participat prof. Veronica Rus, directoarea Casei corpului didactic, prof. Larisa Șerdean, inspector școlar, precum și învățătorii metodiști care, prin intervențiile lor, au contribuit la reușita acestei acțiuni.

Prof. emerit Dumitru Theodosiu la 90 de ani

La 28 noiembrie a.c. prof. emerit de pedagogie Dumitru Theodosiu a implinit vârsta de 90 de ani. În activitatea sa a desfășurat o prodigioasă muncă didactică, culturală și socială, fiind distins cu două premii ale Academiei Române, trei premii ale Ministerului Învățămîntului și un premiu al Universității din București; se înscrie printre cei care au contribuit la înființarea școlilor de ucenici din Capitală, la înființarea și organizarea unui cămin de zi pentru elevi. A publicat un impresionant volum de manuale școlare de pedagogie după care au desprins învățătura un mare număr de generații de învățători. În activitatea sa se află și inițiativa înființării Societății profesorilor de pedagogie al cărui președinte a fost timp de aproape două decenii.

Prof. emerit Dumitru Theodosiu își continuă activitatea, fiind colaborator al Institutului de cercetări pedagogice și psihologice și al revistelor de pedagogie și învățămînt.

Alături de foștii elevi, colegi și colaboratori, redacția noastră îi urează multă sănătate și putere de muncă în activitatea sa creatoare.

DIN CARNETUL UNUI INSPECTOR ȘCOLAR

În prezența directorului școlii, abordez un elev din clasa a VIII-a, despre care aflasem că are o situație mai dificilă la învățatură.

— Uite — încep eu cu niște reproșuri imaginare — tovarășul diriginte mi-a spus că de cite ori a venit la tine acasă nu te-a găsit niciodată învățând: ba dormeai, ba te jucai sau ascultai muzică.

— Dar tovarășul diriginte nu a fost la mine acasă decât la începutul clasei a V-a.

— Și unde locuiești?

— Lângă școală.

— Dragi elevi, vă rog să-mi spuneți cînd vi s-a proiectat ultima dată un film.

Elevii și-au reamintit relativ repede. Erau în clasa a IV-a, la o lecție de istorie. Ce frumos a fost! exclamă ei în cor.

— În ce clasă sînteți acum?

— În clasa a VIII-a.

— Tovarășe profesor, cînd ai utilizat ultima dată, în cadrul experiențelor de fizică, acest aparat?

— Păi, chiar săptămîna trecută. Este un aparat foarte interesant. Și încercînd să mi-l prezinte, profesorului i se împurpură bruse fața. Aparatul se încăpățîna să rămînă pe pervazul ferestrei, unde soarele veritabil precedent de i-a topit piciorușele de caucuc, sudîndu-i-le de scîndura năclăită în praful cu virtuți, de acum, arheologice.

— Dragi elevi, vă rog să ridicați mîna cei care ați lipsit în ultima săptămînă de la orele de meditație.

— Dar noi nu facem meditație, răspund în cor elevii clasei a VII-a A, unde procentul de promovare era de 72,84 la sută.

La clasa paralelă nici o reacție.

— Deci ați fost toți?

— Da!

— Să ridice atunci mîna cei care au note de 9 și 10.

În atenția cadrelor didactice

Radioteleșcoala — culegere metodică editată de „Revista de pedagogie” (înscrisă în Catalogul presei pe 1981 la nr. 117) va avea patru apariții anuale. Costul unui exemplar va fi de 5 lei.

Abonamentul se poate face prin unitățile poștale locale și prin factorii poștali pînă la data de 15 decembrie a.c.

Publicația prezintă astfel metode, procedee și tehnici de instruire, forme de organizare ale mediului instructiv al procesului de instruire și al participării elevilor, care împreună cu mijloacele de învățămînt, în special cele audio-vizuale și echipamentele tehnice de instruire din laboratoare, cabinete și ateliere școlare servesc activitatea de învățare și educare. „Radioteleșcoala” invită cadrele didactice și cercetătorii didacticieni la dezbateri despre modalitățile prin care diferite practici pedagogice sînt apte să potențeze eficiența instrucției și educației în condițiile didactice moderne, comunicînd experiența lor în materiale de maximum 10 pagini, dactilografiate la două rînduri, în două exemplare, pe care să le trimită redacției „Revistei de pedagogie” pentru „Radioteleșcoala”, Str. Sfinții Apostoli nr. 14, sectorul 6, București, telefon 15 85 74.

În curînd va apărea „Radioteleșcoala” nr. 5—6 / 1980.

După cîteva consultări tacite au ridicat mîna cîteva dintre ei.

— Dar voi aveți nevoie de meditație?

— Sigur, răspund ei în cor. Nu ne strică!

★

La sfîrșitul orei, profesoara pe care o asistasem la lecție a anunțat elevii să rămînă la meditație.

— Dar cîteva au plecat, îi spun eu pe hol, arătîndu-i un grup gălăgios care o zbughise pe ușa cu ghiozdanele în mîni.

— Nu-i nimic! Aceștia sînt cei mai slabi și mai răi din clasă.

★

Am auzit despre voi, elevii clasei a III-a, că sînteți foarte buni la învățatură. Sînteți însă cam obraznici. Așa este? Cu multă dragălașenie, copiii confirmă presupunerea mea.

— Ei, are deci dreptate tovarășa învățătoare să vă ta de urechi și să vă prelucreze cu arătătorul de la hartă, prezent permanent pe catedră.

A venit un „da” aprobator și șăgalnic. Au ridicat apoi, cu gesturi eroice, mînuța cea care, în ultimul timp, veniseră în contact cu arătătorul devenit, grație sporirii funcționalității, un modern Sf. Nicolae.

★

Ajunsesem de cîteva minute într-o cancelarie pustie.

După cîteva bătăi sfioase în ușă intră o elevă din clasele mici, care a început să-și rotească nedumerit privirile prin toate ungherele încăperii.

Mi-a spus, în cele din urmă, că a trimis-o tovarășa învățătoare să caute un băț, de fapt bățul clasei, deoarece cîteva elevi nu și-au scris.

I-am spus fetiței să-i comunice tovarășei învățătoare că nu a reușit să găsească bățul nici cu ajutorul inspectorului.

VASILE GHICA
inspector școlar, județul Galați

Lecturi geografice: Africa

Cel de-al 4-lea volum al colecției „Lecturi geografice” — editată de Societatea de științe geografice din Republica Socialistă România, sub genericul „Biblioteca geografului”, este dedicat unui continent care suscită un larg și viu interes de cunoaștere: Africa.

Volumul, apărut sub îngrijirea unui prestigios colectiv de redacție (redactor șef fiind prof. univ. dr. Vasile Cucu) cuprinde în cele 434 pagini bogat ilustrate cu fotografii și hărți, următoarele capitole: „Aspecte geografico-istorice”, „Oameni și locuri din zona Africii boreale”, „Oameni și locuri din zona Africii ecuatoriale” și „Oameni și locuri din zona Africii australe”, reunind aproape 60 de valoroase studii și pitorești note științifice de călătorie, rod al muncii a peste 50 de autori, cadre didactice din învățămîntul liceal și superior.

Pentru procurarea volumului (care nu se difuzează în librării sau chioscuri) se vor adresa cereri direct Societății de științe geografice din R.S.R., b-dul Nicolae Bălcescu nr. 1, București, cod 70111, telefon 14 98 50, cont virament nr. 45.11.09.47 C.E.C. Filiala sector 5, București (prețul unui volum fiind de 20 lei).

BREVIAR

În cinstea aniversării Republicii, la Casa pionierilor și școlimilor patriei din Sintana, județul Arad, s-a deschis o interesantă expoziție de pictură pe sticlă cuprinzînd 58 de lucrări ale membrilor cercului de desen din localitate, condus de prof. Elisabeta Novac. Revitalizarea acestei străvechi arte transilvănene merită laude. ● La Școala din comuna Dedulești, județul Buzău, există de mai multă vreme un cerc „Prietenii naturii”. Acum, în pragul iernii, copiii din acest cerc au devenit foarte activi: în mulți arbori din pădurea apropiată, în pomii de prin curți și grădini, au instalat „căsuțe-cantină” pentru păsările care își petrec iarna pe meleagurile noastre. Un gest generos, pentru care plăpînde neindonejnic le vor mulțumi. (Prof. C-în Mihai, activist C.F.O.P. Buzău). ● Elevii de la Liceul industrial din Darabani, județul Botoșani, au prestat pe tarlalele I.A.S. Dorohoi importante lucrări, aducînd școlii un beneficiu de peste 100 000 lei. Calitatea muncii lor a fost apreciată cu calificativul „foarte bine”. Deci, o acțiune de nota 10! (Inv. Constantin Barbacariu). ● Liceul industrial nr. 2 din București a fost gazda a două acțiuni de anvergură: 1) Schimbul de experiență al pedagogilor din școlile întregii Capitale (organizat de Casa corpului didactic și Inspectoratul școlar al sectorului 6); 2) Schimbul de experiență cu directorii și secretarii de partid din liceele Capitalei (organizat de Comitetul municipal de partid și Inspectoratul școlar al municipiului București). ● „Tehnologia instruirii în slujba pregătirii viitorilor învățători și educatoare” a fost titlul unui amplu colocviu desfășurat timp de două zile la Liceul pedagogic din Arad. Au participat, pe lângă profesori arădeni, cadre didactice de la licee pedagogice din: Oradea, Ploiești, Sibiu, Timișoara, Drobeta-Turnu Severin, Craiova, precum și cadre didactice universitare și cercetători de la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice. (Prof. Nicolae Roșu, directo-

rul Liceului pedagogic din Arad). ● De mai multă vreme, între elevii și profesorii Liceului industrial nr. 5 din Drobeta-Turnu Severin și colegii lor de la Centrul școlar „Ivo Lola Ribar” din R.S.F. Iugoslavia s-a statornicit o frumoasă prietenie. În luna noiembrie 40 de elevi și profesori ai liceului severinean au vizitat orașul Negotin, iar recent 40 de elevi și profesori ai amintitului centru școlar iugoslav le-au întors vizita. Cu aceste prilejuri au avut loc convorbiri prietenești, întreceri sportive, s-au organizat excursii, vizite etc. (Prof. Dumitru Cojocar). ● O inițiativă laudabilă a Bibliotecii „Mihail Sadoveanu” din București: în colaborare cu Asociația profesorilor de desen, a inaugurat seria unor expoziții de arte plastice la care participă, cu exponate, cadre didactice din întreaga țară. Prima din aceste expoziții, care se bucură de un frumos succes, este a profesoarei Olivia Moga din Timișoara. ● La Școala nr. 1 din Videle, județul Teleorman, a avut loc o întâlnire a profesorilor de fizică și chimie din partea de nord a județului. Discuțiile purtate (la care au participat și elevii din clasele a VII-a și a VIII-a) s-au axat pe metodologia folosită în experimentele frontale, pe sistemul de evaluare a cunoștințelor, pe creșterea randamentului școlar etc. (Prof. Seleu Șt. Gh. Marin, directorul Școlii nr. 1 din Videle). ● O revistă școlară frumoasă și interesantă este „Studium” — a Liceului industrial „Ecaterina Teodoroiu” din Tg. Jiu. Conține articole și studii aniversare (despre crearea primului stat decentralizat și independent, despre Tudor Vladimirescu, Tudor Argezei și Lucrețiu Pătrășcanu); în continuare — două mari compartimente: 1. Din activitatea cercurilor (de matematică, fizică, chimie, electroenergetic și de literatură română); 2. Școală — producție — cercetare. Remarcăm ținuta sobră și nivelul ridicat al materialelor publicate. ● „Cultură și umanism” s-a numit simpozionul de la Gurahonț (Arad) aflat la a cincea ediție. După cum ne informează prof. Anton Ilica, de la Liceul Ioan Slavici din Arad, alături de profesori și oameni de cultură ai județului au participat, cu lucrări și intervenții, reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, cadre

didactice universitare din centrele București, Cluj-Napoca, Timișoara. O manifestare reușită și utilă. ● La Iași — aflăm de la statornicul nostru colaborator, prof. Iosif E. Năghiu — a fost refăcută casa în care a locuit Mitropolitul Dosoftei. ● Muzeul colecțiilor de artă din București găzduiește o expoziție devenită tradițională: „Anuala Studiului de pictură pentru copii și tineret al Muzeului național de artă”. Expoziția, organizată de Inspectoratul școlar al municipiului București și Secția de propagandă a Muzeului național de artă, cuprinde

peste 150 de lucrări realizate de preșcolari și elevi din Capitală. ● Cea de-a treia ediție a Festivalului național „Cîntarea României” se află, pe tot cuprinsul țării, în plină desfășurare. Clișeul nostru (trimis de prof. C. Mihai) prezintă o formație corală din școlile buzoiene, într-o întrecere viu disputată.

D. CICHIRĂ

„PRACTICI” PRIVIND PRACTICA

Practica tehnico-productivă a elevilor ca și predarea disciplinelor tehnologice în învățământul liceal sînt activități care condiționează, în primul rînd, pregătirea și calificarea elevilor pentru muncă. Răspunde desfășurarea „practicii” a acestor activități necesităților reale ale pregătirii elevilor pentru muncă? Iată o întrebare căreia am căutat să-i aflăm răspuns întreprinzînd investigații privind practica efecuată de elevii de la unele licee din Ploiești.

Un prim contact cu practica la Liceul „Mihai Viteazul” cu profil de matematică-fizică. Elevii se pregătesc pentru meseriile de lăcătuși mecanici și electricieni. Există comenzi de la diferite întreprinderi, produse în valoare de peste 200 000 lei. O parte din plan prevede și elemente de autodotare. Acestea sînt aspecte materiale și valorice. Dar conținutul practicii? Privind lucrurile din acest punct de vedere situația nu mai este chiar așa de roză. În general baza materială a liceului, patronată de Consiliul popular, se află sub nivelul liceelor patronate de ministere economice cum ar fi de exemplu Liceul Ploeni, Liceul 1 Mai sau Liceul Teleajen, pe care profesorul Aron Ghica, directorul Liceului „Mihai Viteazul”, le menționa cu un sentiment de veștită gelozie. Apoi școala este nevoită să și adapteze planificările calendaristice la capriciile comenzilor primite de la întreprinderi după nevoile economice și de plan ale acestora.

Ce au făcut elevii Liceului „Mihai Viteazul”, în timpul practicii, de la începutul anului și pînă acum? Să luăm de exemplu clasele a XI-a. Elevii clasei a XI-a au efectuat lucrări contractate cu diferite întreprinderi ploieștene: bride, agrafe, foarfeci, balamale pentru mobilă, clești de sudură, cofrete metalice pentru instalații de iluminat în blocuri de locuințe. Au mai făcut, pentru dotarea atelierului, un dulap vestiar. Corespund aceste lucrări prevederilor programelor de învățămînt pentru practică? Corespond și nu prea. De ce? Pentru că acestea au fost comenzile pe care școala le-a avut de efectuat. Ce au făcut elevii din clasa a XII-a? O grupă a executat balamale pentru mobilă (clasa a XII-a). Pentru clasa a XII-a — mi se spune — preocuparea principală o constituie realizarea lucrărilor practice de bacalaureat. De acord! Dar în paralel trebuie parcurse și prevederile programelor.

În programa clasei a XII-a sînt prevăzute lucrări care nu numai că nu pot fi realizate cu mijloacele de care dispune atelierul-școală al liceului dar nici măcar în întreprinderile patronatoare. Iată de exemplu: ajustarea cu ciocanul pneumatic, ajustarea la polizorul de mină a pieselor interschimbabile (construcții speciale) îndreptarea la val a tabelor de grosime mai mare de trei milimetri, tasarea pieselor grele și de importanță cu ciocanul pneumatic în vederea îmbinării prin sudură, redresarea după operația de sudură la subansamblele de construcții metalice compuse din trei pînă la cinci piese. Astfel de operații sînt interzise în afara aprobării emise de I.S.C.I.R. (Inspectoratul de stat pentru cazane și instalații de ridicat) care nu acordă astfel de autorizații decît muncitorilor calificați. Normele de protecția muncii interzic, totodată, tinerilor sub 18 ani să ridice mai mult de 12 kilograme. Astfel prelucrarea tabelor cu ciocanul pneumatic și transportul lor contravine legislației de protecția muncii. La fel de greu de crezut că se poate realiza într-un atelier-școală este tăierea cu fierăstraie circulare abrazive. Astfel de utilaje depășesc ca zgomot suta de decibeli impusă de protecția muncii și solicită ateliere speciale. Nu se mai poate realiza dacă școala nu are un atelier de forță (și Liceul „Mihai Viteazul” nu are) îndoirea la cald după cum nu se poate realiza curățirea tabelor de oxizi și impurități prin metode mecanice și chimice. Și atunci? Nu se poate, nu se face!

O altă problemă o constituie aprovizionarea cu materiale pentru practică. B.J.A.T.M. (Baza județeană de aprovizionare tehnico-materială) și I.C.S.M.I. (Întreprinderea comercială de stat pentru mărfuri industriale) răspund cu mare greutate apelurilor de aprovizionare ale școlilor. Cu atît mai mult cu cît, acestea

avînd comenzi de la întreprinderi de pe un trimestru pe altul sau chiar de la o zi la alta, nu pot să și întocmească un plan judicios de aprovizionare cu bătaie lungă.

Deci, într-o bună măsură, lucrurile au stat cam așa: una prevede programa, altele sînt posibilitățile atelierelor și întreprinderilor și deci alta fac elevii. (între altele... balamale!).

Și Liceul „I. L. Caragiale”, de asemenea, cu profil de matematică-fizică, realizează un plan de producție de peste 200 000 lei. Dar problemele de conținut ale practicii sînt aproximativ aceleași. N-am să mai enumăr ce se face și ce nu se face în practica la acest liceu. Am să mă opresc numai asupra a două aspecte. La tehnologie se predă o lecție despre un aparat tip coloana care se realizează și la întreprinderea de utilaj chimic din Plo-

iești și care implică o tehnologie grea înțelegînd prin tehnologie grea lucrări de sudură automată, poduri rulante de ridicat și de transport, asamblări de virole (niște tuburi cilindrice de mari dimensiuni care se îmbină cap la cap) operații pe care elevii nu le pot executa pentru că implică riscuri de protecția muncii. Și atunci ce fac elevii? Finisează niște subansambluri de dimensiuni mici care se numesc „toluri”. Adică? Pilesc și șmirgheluesc marginile și fețele unor tăbițe de dimensiunea unui capac de cutie de „Ness”. Nu zic că sînt pe treacă prin mină și aceste... „subansamble”. Dar atunci cînd freca la nesfirșit la astfel de plăcuțe practica devine o îndeletnicire monotonă, plicticoasă și evident fără finalitate instructivă. Și tovarășul Marin Mihai, directorul liceului imi confirmă că nu o dată împrejurările, comenzile întreprinderii, planul de producție etc., îl pun pe elevi în această situație. Ba practica se mai transformă cite o dată în „mă băieți la cărași voi spanul ăla de acolo” sau „Georgică la duceți-vă voi pînă la magazie că e de cărat niște material”.

Chestiunea cu „cărutul oianului” nu e unică. Se referă la ea și școlii Ion Tomescu, directorul Liceului industrial de construcții nr. 5. În momentul în care mă aflam în liceu elevii clasei a XII-a de construcții executau panouri mari de prefabricate din beton. Și am văzut o superbă mobilă executată de elevii clasei de industrializare a lemnului. Dar a fost și o perioadă de practică, în care elevii nu au făcut altceva decît să care moloz, să măture și să spele geamurile în apartamentele care urmau să fie date în folosință. De acord dacă ar fi fost o perioadă de muncă patriotică. Nu mi se pare anormal ca elevii să facă, de exemplu, curățenie în laboratorul de chimie după orele de curs. Dar nici un profesor nu va admite ca lecția și ora lui de chimie să se transforme în lecție de măturat. De ce să admitem atunci că orele de instruire practică să se transforme în ore de cărat spanul, de cărat moloz și de spălat geamuri?

Se impune, la capătul acestei scurte treceri în revistă a unor din problemele pe care le ridică instruirea practică, o serioasă reconsiderare a condițiilor în care se desfășoară această importantă activitate organizată în școli pentru o mai temeinică recordare la cerințele reale ale pregătirii elevilor la nivelul cerințelor unui muncitor calificat.

OCTAVIAN BUZESCU

La practică în atelierul de lăcătușărie

„Seralul” Liceului „Al. Sahia” din București este servit de un colectiv profesoral de calitate, în care predomină numărul celor cu gradele I și II, cu mulți ani de experiență la catedră, uneori efectuată numai la acest gen de învățămînt, al celor care „au ce spune” în profesia lor (și aici este, poate, semnificativ faptul că televiziunea se ajută de această școală și de profesorii ei pentru înregistrarea emisiunilor privind predarea matematicii și fizicii la seral).

Eforturile acestor flascăli — care au în grijă pregătirea a peste 500 de elevi în 16 clase — se depun în cadrul unui sistem de muncă bine organizat, prin care școala ambiționează să obțină realizări maxime cu elevii.

Alături de preocuparea asiduă pentru conținutul lecțiilor — de care nu am intenția să mă ocup — este de subliniat grija conducerii școlii (director ing. Const. Rădulescu, dir. adj. ing. Vasile Ghica) de a organiza în așa fel activitatea încît timpul destinat pregătirii și instruirii elevilor să fie folosit intens și integral. Pentru a se evita irosirea prețioaselor minute ale lecției a fost căutată, între altele, o riguroasă programare a colectivelor de elevi pe laboratoare și cabinete, se veghează la stabilitatea orarului, punctualitatea cadrelor didactice la clasă, pentru a nu mai vorbi de obligația profesorilor de a și gîndi bine, mai dinainte, lecția, astfel încît desfășurarea ei să nu cunoască „timpul morții”.

Cum e și normal, școala are grijă — permanent — și de frecvența la cursuri a elevilor în intenția de a reduce procentul absențelor care, în condițiile învățămîntului seral, la cea mai mică scăpare din atenție, poate lua proporții. Or, știm cu toții ce înseamnă, pentru orice elev, fie și numai o oră pierdută și cît de mult cîntărește ea în cazul unor discipline ca matematica, sau fizica, sau gramatica. La seral, unde fiecare oră are o altă greutate și densitate decît la zi și unde există mai puțin timp pentru studiul individual, recuperarea pierderilor este cu atît mai dificilă.

Se poate spune că Liceul „Al. Sahia” și-a constituit un sistem de muncă și în domeniul asigurării frecvenței, ceea ce face ca, față de alte unități cu aceeași condiții, situația prezentei la cursuri să fie mai bună. În general, diriginții urmăresc absențele și cauzele lor, ținînd pe această temă legătura cu elevii care nu au o frecvență regulată, cu întreprinderile și chiar cu părinții (dat fiind că un mare număr de seraliști sînt foarte tineri). Este o obișnuin-

INVĂȚĂMÎNTUL SERAL

Frecvența... absențelor

ță bine statornicită ca fiecare profesor să treacă absențele în catalog la începutul orei (iar unii sînt ceară explicații pentru întirziere) și ca diriginții să solicite motivarea absențelor. Există și o „comisie pentru controlul catalogelor, ritmicitatea notării și școlarizării”, înființată desigur cu scopul de a observa, pe școală, la vreme, fenomenele ce se instalează. În cazul elevilor cu prea multe absențe, aceștia primesc avertismente, apoi este înștiințată și întreprinderea; și pentru determinarea lor să vină la cursuri sînt folosiți și elevii buni, care lucrează cu ei în aceeași întreprindere. În unele cazuri opinia publică a colegilor a și dat roade.

Cu toate aceste aspecte pozitive, munca pentru îmbunătățirea frecvenței în școală prezintă și unele lipsuri. Neajunsurile ce se observă se datoresc — cred eu — nu sistemului de lucru adoptat de școală pe această linie, ci modulului în care este servit de către unele cadre didactice.

Am studiat cu atenție un număr de cataloage de la fiecare an și am observat clase în care nu există elev fără măcar cîteva absențe și ca un număr important dintre aceștia lipsesc sistematic (au trecut de 100 absențe). În ziua în care am asistat la ore, clasa a XI-a C își începuse activitatea doar cu 14 elevi, cu mult sub jumătate din efectiv. Este adevărat că, așa cum mă asiguraseră profesorii, la ora următoare participarea crescuse la 20: (așadar, întirzierile!), însă și de această dată efectivul clasei era departe de a fi complet.

Un alt fenomen pentru care „comisia pentru controlul catalogelor” ar fi trebuit să se neliniștească este frecvența mare... a absențelor nemotivate.

— Cum de ați îngăduit atîtea absențe? am întrebat-o pe ing. Constantina Botetzat, dirigință a clasei a IX-a A, clasă reprezentativă pentru aspectul despre care e vorba.

— De fapt nu am îngăduit, mi-a răspuns profesoara, pentru că le-am trimis după cum se vede notat și în catalog,

cîte un avertisment și apoi am dus și la serviciul de personal al întreprinderii adrese prin care ațreagam atenția că asemenea absențe nu sînt permise și ceream ca elevii respectivi să semneze de luare la cunoștință că, după primele trei absențe nemotivate, vor fi exmatriculați.

Dar elevii respectivi continuă să lipsească și să nu simtă nevoia să se explice în fața școlii, după cum atestă catalogul. De fapt, mulți dintre ei au venit pe total foarte puțin la școală sau nu au venit deloc. Din informațiile auzite de către elevii care au fost însărcinați de către dirigință să stea de vorbă cu colegii lor din această categorie, rezultă că ei practic, au abandonat școala.

— Sînt elevi care s-au hotărît repede să se înscrie — imi spune responsabilă comisiei diriginților — apoi, la primele greutăți (sau chiar înainte de a trebui să le infrunte), au capitulat...

Rămîne de analizat, cu un alt prilej, modul în care s-a desfășurat munca de atragere spre școală a viitorilor elevi seraliști (mai ales că, în școli au fost alcătuite colective de cadre didactice care, împreună cu întreprinderile, s-au ocupat, din vreme, de înscrieri). Cauzele pentru care aceștia și-au încălcat angajamentul! luat, de a veni la școală, angajament în baza căruia s-au constituit clase, colective de cadre didactice etc.

— Va trebui să insist ca elevii — cu prea multe absențe nemotivate — completează dirigința clasei a IX-a A — să se hotărască: sau să vină la școală, sau să facă cerere de retragere, așa cum au făcut și alții.

Aceasta ar fi desigur soluția cea mai „operativă” (comodă), numai că învățămîntul seral este o posibilitate pe care a creat-o statul nostru, cu chelutiei materiale însemnate, pentru instruirea și ridicarea nivelului de pregătire și de educație ale unui număr cît mai mare de cadre angajate în producție care, la nivelul ei actual de dotare și de cerințe, nu mai îngăduie lipsa de pregătire.

Cît despre absențele motivate, pe școală, acestea sînt mult mai puține. Deschid catalogul clasei a XIII-a D (dirigință prof. Georgeta Chitic); găsesc aici și actele pe baza cărora au fost motivate absențele de la ore. Cu excepția citorva, acestea sînt adrese venite din întreprinderi prin care se cere motivarea lipsei de la școală a unor elevi, mai ales pentru faptul că au fost reținuți la lucru (întreprinderile „23 August” „Electroaparataj” etc.). Unele unități — Electroaparataj, de pildă — și-au imprimat și niste formulare tip pentru motivarea absențelor elevilor seraliști — ceea ce sugerează frecvența... regulată cu care ele sînt folosite. Și dacă, pe elev, asemenea adrese s-ar elabora pentru o zi două, mai treacă meargă. Dar, iată, pentru elevul Chițu Nicolae de pildă. M.T.T.C. — C.I.R.A., U.R.A. București, Obor, strada Baicalui nr. 31, sector 2 cere, în patru rînduri, motivări de absențe pentru întregi perioade (1—15 octombrie, 15—30 octombrie, 1—15 noiembrie, 15—27 noiembrie 1980). Cît a mai frecventat acest elev din cursurile liceului seral? Or, Legea educației și învățămîntului subliniază, în articolul 42, că „întreprinderile și celelalte unități socialiste sînt obligate să sprijine pe muncitori și ceilalți oameni ai muncii care urmează învățămîntul liceal seral să frecventeze cursurile și să și însușească temeinic cunoștințele predate”.

Din discuțiile pe care le-am avut la școală de mai sus despre prezența elevilor la cursurile serale a reieșit că este necesar să se depășească, în toate cazurile, „afaza hîrtiilor”, cu avertismentele pentru încălcarea cerințelor cu privire la prezența regulată și la crearea condițiilor ca aceasta să devină o realitate. În cele mai multe cazuri asemenea hîrtii rămîn fără efect, dacă diriginții nu și fac timp să ia ei înșiși, nemilcolit, legătura cu elevii care își neglijează obligațiile față de școală pentru a discuta cu ei și a-i convinge să și schimbe atitudinea, cu conducerea întreprinderilor (și nu doar cu funcționarii de la personal), cu organizațiile de partid, de sindicat, de U.T.C. care, prin prestigiul și autoritatea lor, au influență și putere de convingere asupra elevilor muncitori și pot să ajute concret la îmbunătățirea prezenței la ore a fiecăruia dintre cei care s-au înscris și s-au obligat astfel să urmeze învățămîntul seral.

STELA PREDESCU

Pregătirea preșcolarului pentru activitatea școlară

● Să valorificăm potențialul formativ al jocului! ● Jocul educativ subordonat pregătirii pentru școală

Pregătirea preșcolarului pentru activitatea școlară constituie un obiectiv fundamental al activității în grădiniță. Știm că cea mai mare parte a Programului de activitate în grădiniță se realizează prin jocuri educative. Pornind de la această apreciere, și de la convingerea că nu orice joc are valoare educativă, am organizat o convorbire cu sprijinul Inspectoratului școlar al județului Alba, la care au participat educatoarele din Alba Iulia și unele localități învecinate. De altfel, permanenta strădanie de a sprijini noua calitate a învățământului preșcolar, la Inspectoratul școlar al județului Alba — după cum am desprins dintr-o recentă convorbire cu **Nicolae Ciobotă**, inspector general, **Octavia Tărău** și **Valeria Șerban**, inspectoare de specialitate și **Nicolae Otta**, director al Casei corpului didactic Alba — se face simțită prin mai multe măsuri, menite să impulsioneze dezvoltarea rețelei grădinițelor (în prezent, sint cuprinși 95,80% copii între 3—5 ani și 98% copii de 5 ani) și să asigure, printr-o evidență clară, centralizată și individualizată, completa dotare a grădinițelor și condiții normale de desfășurare a procesului instructiv-educativ. Există un control foarte riguros al frecvenței copiilor și al situației celor aminați pentru școală. S-au creat încă 8 grupe de preșcolari, este în construcție un nou cămin și se folosesc, la capacitatea lor maximă, spațiile existente. Calitatea învățământului preșcolar e sprijinită și prin acțiunile de perfecționare ale Casei corpului didactic: cursuri, simpozioane, cercuri pedagogice, schimburi de experiență ale educatoarelor cu învățătorii etc. Îndeosebi atrage atenția faptul că activitatea metodică se desfășoară în 12 centre metodice, conduse de 36 de comisii (potrivit celor 3 grupe de vîrstă ale copiilor) și printr-un grafic care să asigure rotația educatoarelor, în mai multe centre, într-un singur an!

★
La Grădinița nr. 12 din Alba Iulia peste 40 de educatoare ne-au împărtășit, opinia lor despre „Pregătirea preșcolarului pentru activitatea școlară” prin valorificarea formativă a virtuților de care dispun jocurile organizate de educatoare cu preșcolarii: despre valoarea lor formativă, despre preocupările lor de a spori această valoare, aplicînd, căutînd, alegînd, inventînd, creînd acele jocuri, care sînt mai **intensive** formative, care răspund mai multor „fînte” pedagogice deodată — iată „interdisciplinaritatea”, la nivel de grădiniță! —, folosînd, pentru aceasta, toate mijloacele, tot „materialul” oferit: în grădiniță, în natură, pretutîndeni. Încercăm aici o succintă trecere în revistă a celor exprimate...

Maria Drăgan, Grădinița nr. 7 Sebeș:
— Jocul educativ este una din cele mai eficiente căi de a introduce copilul în muncă. Educatoarea poate primi copilul, dimineața, cu un material bogat, divers, de joc; în funcție de această varietate, copilul își va putea alege o temă care să-i placă. Este bine să-l lăsăm pe copil să alege singuri materialele și temele, să acționeze independent — mai ales copiii cu un potențial creator mai activ —, dar să le sugerăm și alte ipoteze de lucru, cerîndu-le să facă ceva nou, mărind numărul situațiilor-problemă, stimulîndu-le perseverența în îndeplinirea scopului. E foarte important ca ei să aibă acces la toate materialele din grădiniță — în „colțuri” speciale în care să se poată mișca în voie —, acestea să fie curate și atrăgătoare, să circule prin intermediul formulelor de politete și să fie așezate la loc, pentru a contribui la formarea deprinderilor de ordine și comportare civilizată.

Aurelia Dărămuș, Grădinița nr. 7 Alba Iulia: — Jocul este un mijloc excelent de a cunoaște copiii; în nici o altă activitate ei nu se comportă mai liber. În cadrul jocului, de aceea, mult mai mult îi putem tempera pe „liederi” și stimula pe cei timizi. Jocurile cu cel mai bogat potențial formativ mi se par a fi **jocurile de creație cu subiecte din viața cotidiană**: acolo se observă cum se comportă copilul, cum se va comporta el în viitor.

Aristina Filimon, Grădinița nr. 1 Sebeș: Îmbogățind reprezentările copiilor despre realitate, pentru a fi apoi reflectate în jocuri, îmbogățim implicit con-

ținutul jocurilor. Copiilor le place mult să se joace cu material **din natură**. Astfel ei pătrund în lumea **muncii** și o transformă în joc. După ce au vizitat o fabrică din Sebeș (Căprioara), au confecționat în „atelier” tot felul de obiecte, scene din povești, din deșeurile primite și simburii, pene, paie, păstăi, pânuri, frunze. După ce au observat „Ciinele” în curtea unui gospodar, au „creat” și alte animale și păsări văzute.

Traia Turcu, Grădinița nr. 12 Alba Iulia: — Jocuri foarte eficiente sînt cele la liberă alegere, în aer liber. Am așezat în curtea grădiniței „personaje” din povești, din lemn traforat, pictate, am amenajat loturi pentru jocul „de-a grădinarii” și o bază sportivă pentru jocurile „de-a sportivii”.

Maria Păuliș, Grăd. nr. 1 Alba Iulia, Luciana Radu, Grăd. „Sebeșul” — Sebeș, Ana Bădilă, Eugenia Suciu, Grăd. nr. 12 Alba Iulia: — Se cere subtilitate pedagogică din partea educatoarei, ca ea să poată înlătura, prin joc, încăpăținarea, egoismul unor copii (rău deprinși în familie!). Cel mai bine reușește desfășurînd acele jocuri care plac mai mult fiecărui copil, urmînd cînd un copil încăpăținat face ceva din proprie inițiativă, pentru a fi stimulat să repete aceasta, apăsînd pe calitățile existente spre a le dezvolta pe cele latente

Valeria Șerban, inspectoare: — Există mai multe feluri de constrîngere: **constrîngerea de a-i ține pe copii pe scaunele**; constrîngerea de a se juca numai cu ce le oferim: copiii sînt irascibili, nervoși pentru că „nimeni nu umblă la dulap”; există zile (în vreme urîtă etc.) cînd copiii stau de dimineața pînă seara... Mișcarea cu un scop nu e dezordinată...

Red... ci, mai de grabă, o „dezordine” ordonată...

V. Șerban: — Într-adevăr, există această teamă a educatoarelor de a lăsa copiii prea „liberi”! E adevărat, grupele sînt numeroase, dar există o mulțime de alte activități prin care copilul poate fi disciplinat (cele comune de exemplu).

Red: ... și „regia” e o constrîngere!

Ana Suciu, Grădinița nr. 1 Zlatna: — Viața în natură (pe cîmp, în pădure, pe malul apei) e foarte iubită de copii. Pregătindu-i afectiv, ei devin sensibili la frumusețile ei, înțeleg cauzalitatea fenomenelor. În natură copiii se simt mai liberi, își aleg mai ușor prietenii, emit spontan idei, urmăresc fluturii, albinele, furnicile, cîntecul păsărilor, cădere frunzelor, adună flori, crengi, bețișoare... (I-am pus să facă buchete din: o floare — două frunze; o floare mai mică — una mai mare; roșii la stînga — galbene la dreapta). Am adunat răchită: cine face cel mai reușit cerc? Alte jocuri lîngă pîrîiaș: cine ține apă în pumni? Cine poate bea apă din pumni? Cine aduce un pahar (din plastic) cu apă, pe palmă, fără să o verse (5 m)? Cine poate sări pîrîiașul? Cine îl trece călcînd pe două pietre mari? Le-am cerut să facă două gropi în nisip, pe care să le umple: una cu nisip umed, cealaltă cu nisip uscat: cîți pumni aduși, tot atîtea pietricele în jurul gropii; punînd pietrele în corespondență, realizăm cantitatea: tot atîtea, mai multe, mai puține; care nisip e mai greu etc. Iarna fac bulgări de zăpadă, cu care țintesc gura lupului (o figurină în curtea grădiniței), adună zăpadă în jurul pomilor tineri, numără pași sau urme pe zăpadă, compară urme de animale ș.a. **Creativitatea, în toate aceste jocuri, constă în alegerea materialului, a pretextului și a locului de joc.**

★
Spațiul ne obligă să restrîngem relațarea noastră. **Aurica Șerban (Grăd. nr. 12 Alba Iulia)** a vorbit despre jocurile senzoriale, **Maria Groza (Grăd. nr. 8 Alba Iulia)**, despre jocurile didactice — surpriză pentru dezvoltarea vorbirii (teatrul de umbre, de păpuși, în care personajele dialogheză cu copiii), **Elena Hăprean (Grăd. nr. 4 Sebeș)**, despre jocurile matematice alese liber, iar **Maria Hațegan (Grăd. cu program normal Zlatna)** despre introducerea elementului eronat în reluarea poveștilor.

Felicitîndu-le, nu ne rămîne decît să lansăm, în continuare, tuturor colegilor educatoare din țară, invitația de a ne scrie, pe această pasionantă temă.

DOINA SÂNTIMBREANU

Clasele I-IV: „Cum acționăm pentru lichidarea repetenței!”

A preveni este mai ușor decît „a repara”!

Începem de pe acum să privim notele elevilor în perspectiva drumului pe care fiecare dintre ei îl va parcurge pînă la finele acestui an școlar.

În aceste zile premergătoare încheierii primului trimestru este firescă examinarea, cu toată atenția și responsabilitatea, a ceea ce am întreprins pînă acum — prin prisma experienței dobîndite, a contactului permanent cu colectivul clasei și, în special prin analiza modului în care fiecare copil s-a adaptat la cerințele programelor noii clase în care a promovat din anul precedent și ale noilor manuale — pentru a nu avea nici un elev pregătît sub nivelul performanțelor școlare ale claselor I-IV. În continuare, se impune să acționăm ferm, cu competență și dăruire, în vederea înlăturării eventualelor carențe din pregătirea unor elevi, rămase atît din anii anteriori, cît și ivite în acest trimestru. Se pot lua măsuri operative de prevenire a carențelor și mai mari ce pot duce la înscușș școlar, căutînd din vreme soluțiile cele mai potrivite pentru fiecare elev în parte. Pornind de la aceste idei sugerate din vizitele întreprinse recent în școli, iată ce arată și experiența unor cadre didactice din județul Tulcea, unde în anul școlar precedent, la clasele I-IV s-a înregistrat un procent de promovabilitate de 99,7 la sută.

Colaborare la nivelul anilor de învățămînt

În cancelaria Școlii nr. 1 din Babadag, analizăm din catalog, împreună cu prof. **Florica Samara**, diriginta clasei a V-a, situația la învățătură de elevii pregătiți în anul școlar trecut de inv. **Silvia Movileanu**. 26 dintre cei 30 de elevi care alcătuiesc colectivul clasei au înregistrat pînă în prezent progrese vizibile în pregătirea școlară, integrîndu-se cu succes încă din primele zile cerințelor ciclului gimnazial.

— Cunoașterea din vreme a fiecărui elev și colaborarea permanentă cu inv. S. Movileanu — ne mărturisesc prof. F. Samara — au condus la aceste rezultate. În atenția colectivului nostru didactic stau, în continuare, în această perioadă elevii A.S., S.M., L.E. și M.A., care, așa cum ne-a fost semnalat de învățătoarea lor, prezintă în pregătire unele rămîineri în urmă. Zilnic, controlăm atît temele efectuate acasă de aceștia, cît și progresele la fiecare disciplină de învățămînt, sprijinindu-i diferențiat și individual, iar în vacanță vom organiza pentru acești elevi o pregătire suplimentară.

— Am promovat pe cei patru elevi cu rezultate mai slabe la învățătură — adaugă inv. S. Movileanu — apreciînd că au un nivel minim de pregătire, cît și reale posibilități de integrare și parcurgere a ciclului gimnazial. Unele carențe din pregătirea lor s-au datorat, cu toate că permanent i-am antrenat la o pregătire suplimentară, atît nefrecvențării grădiniței, a lipsei de pregătire pentru școală, cît și absențelor din perioada imbolnăvirilor lor temporare. Cu diriginta clasei a V-a am stabilit un program de activitate diferențiat pentru fiecare dintre cei patru elevi.

Și la Școala din Somova există preocuparea de a colabora la nivelul anilor de învățămînt cu educatoarele care pregătesc copiii pentru școală și cu dirigintii și profesorii care îi preiau în clasa a V-a. Despre acest front comun ne vorbește prof. **Heana Caraman**, directoarea școlii. Ca urmare a asistențelor la ore și a rezultatelor sondajelor realizate pînă acum a adresat comisiei metodice a învățătorilor din școală recomandarea de a intensifica schimburile de experiență cu educatoarele și cu profesorii, concretizate și prin predarea la grădiniță de învățătoare și, respectiv, la clasa a IV-a de profesori, a unor lecții de limba română și matematică.

Apreciem că o bună cunoaștere a elevilor claselor I au realizat învățătoarele: **Mina Balaban, de la Liceul industrial din Babadag, Maria Iordăchescu și Silvia Movileanu de la Școala nr. 1, precum și Florica Măgală, de la Școala nr. 2 din aceeași localitate**, prin contact nemijlocit cu educatoarele, urmînd pregătirea copiilor pentru școală, dezvoltarea acestora, particularitățile lor de vîrstă, individuale și de temperament. Colaborarea cadrelor didactice între nivelele de școlarizare se poate realiza atît în primul trimestru al anului școlar cînd profesorii claselor a V-a primesc informații de la învățătorii care au lucrat cu elevii respectivi în anul precedent, cît și ultimul trimestru cînd învățătorii clasei a IV-a sînt vizitați de profesorii viitoarelor clase a V-a pentru a se informa asupra elevilor cu care vor lucra în anul școlar următor.

Înșușirea integrală a cunoștințelor la nivelul programelor

Vineri, 23 noiembrie a.c., Școala nr. 1 din Babadag, Clasa a IV-a, inv. **Suzana Toncea**. Asistăm la ora a treia, la geografie, cu profesoara de geografie, **Maria Mișescu, directoarea școlii**. Lecția se desfășoară „cuminte”, după planul întocmit din vreme. Se verifică formele de relief: cîmpurile. Lecția nouă: „Luncile și Delta Dunării”. Învățătoarea adresează întrebări întregii clase, stimulînd, cu tact pe-

dagogic, pe toți elevii. Realizează procedee și mijloace adecvate un învățămînt activ. Insistă la explicarea și înțelegerea noțiunilor de „cîmpie” și „seacă” precum și pe orientarea la hartă a elevilor. Elevii clasei a IV-a cunosc punctele cardinale, aspectul general al cîmpului, asemănările și deosebirile între Cîmpul Român și cea din vestul țării noastre. Verificarea și notarea s-au realizat de începutul acestui trimestru ritmic și corect. În predarea noii lecții se apelează la cunoștințele anterioare despre altitudine, se asigură un conținut științific adecvat și corect, se scrie ordonat la schema lecției. Dar, lecției despre luncile geneza celui mai nou pămînt al țării noastre, Delta, care se află la doar cîțiva km de Babadag, i-au lipsit nu numai lăzătorile imaginare la care s-ar fi putut apela, dar și un material didactic conștient și adecvat — de ce nu? — observăm elevilor dintr-o excursie în Delta sau vizitarea Muzeului Deltei din Tulcea. Reținut intenția învățătoarei ca la ora recapitulare să prezinte elevilor diapitive cu Delta Dunării. Considerăm că pregătirea și mai temeinică a lecției, pe baza unei abordări logice a cunoștințelor, pornind de la realitatea imediată, de la cunoașterea orizontului local, apelul la cunoștințele elevilor ar fi sporit eficiența acestei lecții, făcînd-o mai interesantă și atractivă, mînd interesul și pasiunea elevilor pentru cunoașterea frumuseților și bogățiilor patriei noastre. În caietele de geografie, neîscălate ale elevilor, am constatat încă, greșeli (necorectate!), de gramatică, ortografie și punctuație: scrierea incorectă a unor cuvinte, omisiuni, adăugiri de litere, folosirea incorectă a semnelor de punctuație. Dacă exprimarea orală poate fi urmărită și corectată în timp, este însă necesar ca și la nivelul Școlii nr. 1 din Babadag să fie verificată săptămînal și exprimarea scrisă a elevilor.

Aferența inversă

O informație care reflectă nivelul performanțelor școlare ale elevilor săi. Apropierea încheierii trimestrului I, a ținut inv. **Paraschiva Ionescu, de la Școala nr. 1 din Babadag**, printr-o dictare de clase a II-a A. A urmărit la elevii refuzarea în scriere a deindezătorilor de cîmp, ortografie și punctuație, grafia și poziția în pagină. Din 27 de elevi prezenți la ora scris corect fără omisiuni, adăugiri, confuzii, respectînd atît ortografia și punctuația, cît și forma, mărimea, valoarea și distanțele dintre litere: op e au omis unele litere, au făcut confuzii de sunete sau contopiri de cuvinte. Elevii M.V. și M.D. au fîșit din poziția de evaluare a performanțelor școlare, copind textul din manual. Rezultatele acestor lucrări au devenit puncte de reper pentru activitatea viitoare a învățătoarei, desfășurată independent diferențiat în clasă și acasă prin temele date și pentru sistemul de muncă individuală a elevii. Inv. P. Ionescu își propune să insiste pe formarea unor deprinderi de muncă independentă, pe participarea activă a elevilor în dobîndirea cunoștințelor, precum și pe dezvoltarea capacităților de gîndire și de exprimare.

Tot o astfel de aferență inversă, avut-o și inv. **Maria Ion**, de la această școală, după dictarea dată clasei a IV-a pe care o conduce. Învățătoarea a stat cu exactitate nivelul cunoștințelor elevilor cauzele rămîinerilor în urmă ale unora dintre ei (elevii R.I., P.D., C.L., C.S.G., S.A.), stabilind ca măsuri colaborarea mai strînsă cu familiile acestor elevi pentru efectuarea temelor în cadrul grupelor de lucru și de ajutorare, precum și organizarea unui program suplimentar de pregătire a celor șase elevi.

Sugestii pentru

un program de recuperare

Din dezbaterile organizate la Școala nr. 1 din Babadag cu învățătorii de la această școală, precum și cu cei de la Liceul industrial și de la Școala nr. 2 reținem câteva propuneri pentru activități viitoare.

Clasa I : cuprinderea și menținerea atenției a tuturor copiilor, cunoașterea atentă a fiecărui elev, în primul rând prin evaluarea cit mai precisă a nivelului real al performanțelor școlare și apoi prin vizite la domiciliu și păstrarea, în continuare, a legăturii cu educatoarele, pregătirea temeinică pentru organizarea și desfășurarea activității în funcție de ritmurile de învățare, „să-i învățăm pe elevi cum să învețe, să observe, să analizeze, să folosească manualul, cum să judece o problemă”, folosirea intensivă și eficientă a timpului din lecție, o atitudine de înțelegere și încurajare, de dragoste și apropiere față de fiecare copil, de dăruire și competență profesională (învățătoarele Maria Iordăchescu și Silvia Movileanu).

Pentru clasa a II-a : cunoașterea cit mai exactă pentru fiecare elev în parte a nevoilor eventualelor rămăneri în urmă la învățatură, capacitatea de a sesiza ceea ce este specific și original în fiecare copil, folosirea activă a mijloacelor de învățămînt, utilizarea celor mai eficiente metode și procedee adecvate nivelului capacității de gândire și de exprimare a elevilor, tact pedagogic, adoptarea unui eficient sistem de control, activitate suplimentară de ajutorare a elevilor cu rămăneri în urmă la învățatură (învățătoarele : Paraschiva Ionescu, Elena Dascăla și Maria Bolboceanu).

La clasa a III-a : realizarea unui învățămînt activ, dezvoltarea, prin exerciții adecvate, a capacității de operaționalizare a cunoștințelor, mai ales, la folosirea limbii române și la matematică, stimularea interesului elevilor față de învățatură, cultivarea dragostei pentru muncă, obișnuirea elevilor cu munca independentă și cu stăruința de a-și îndeplini obligațiile școlare, respectarea riguroasă a disciplinei și a normelor de comportare, programe speciale de pregătire și de perfecționare profesională a învățătoarelor (învățătoarele : Antonia Lazăr și Cecilia Voicu).

Clasa a IV-a : diminuarea ponderii metodelor verbale și expositive, utilizarea

mijloacelor audio-vizuale, diferențierea și individualizarea muncii cu fiecare elev în parte, în funcție de particularitățile dezvoltării sale psihofizice și a nivelului real la învățatură, în raport nemijlocit cu cerințele programelor școlare, astfel încît la clasa a V-a, elevii să nu întîmpine nici un fel de dificultate la învățatură, controlul zilnic al efectuării temelor, oral și scris, organizarea unor lecții speciale pentru însușirea cunoștințelor la istorie și geografie, predate de profesori, inițierea unor programe speciale de înlăturare a lacunelor din pregătirea unor elevi cu ritm lent de învățare (învățătoarele : Maria Ion și Suzana Toncea).

Inspectoratul școlar județean Tulcea și-a propus să organizeze, cu prioritate, inspecții la școlile în care se simte mai mult necesitatea organizării unor acțiuni și a luării unor măsuri privind creșterea nivelului elevilor la învățatură și recuperarea cit mai grabnică a unor eventuale rămăneri în urmă ale acestora. În vacanța de iarnă se va iniția o întîlnire cu tinerii cadre didactice, cu caracter de schimb de experiență, pe tema lichidării repetenței în ciclul primar. Comisiile metodice ale învățătorilor vor fi orientate să-și propună dezbaterile măsurilor necesare pentru prevenirea insuccesului școlar. La începutul trimestrului II, se va organiza o analiză a situației la învățatură a tuturor elevilor din județ, iar pentru ciclul I—IV, inspectoratul va lucra „la fața locului” și individual în cursul lunii ianuarie și în prima jumătate a lunii februarie cu fiecare învățătoare și învățator la care există elevi amenințați de a rămîne repetenți.

Preocuparea activă pe care am apreciat-o și grija pentru rezultatele la învățatură a fiecărui elev, din partea cadrelor didactice și a inspectoratului școlar, ne îndreptățește să revenim asupra ideii prezentate în titlul articolului și anume a preveni este într-adevăr mult mai ușor decît „a repara”.

VIOLETA APOSTOL

Atitudine mai fermă în integrarea mijloacelor moderne de învățămînt la lecții

Folosirea activă a mijloacelor moderne de învățămînt la lecții constituie o preocupare de bază a Ministerului Educației și Învățămîntului.

Cu prilejul Cursului central de tehnologie didactică organizat la Alba Iulia, la începutul lunii septembrie a.c., tovarăsa prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului, a relevat necesitatea intensificării preocupărilor cadrelor didactice pentru utilizarea la întreaga lor capacitate a mijloacelor moderne de învățămînt care sunt dotate școlile noastre pentru a aduce la îndeplinire, în condiții exemplare, indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu privire la ridicarea nivelului pregătirii profesionale și tehnice a elevilor. În același context, ministrul educației și învățămîntului a spus că este necesar să crească simțitor ponderea lecțiilor bazate pe mijloace de învățămînt moderne, care să stimuleze participarea activă a tuturor elevilor la procesul de învățare, să contribuie la buna pregătire a forței de muncă.

Mai păstrez încă vie amintirea acelei profesor care ne-a surprins intrînd la clasă purtînd sub braț un „material didactic” : un album cu chipurile scriitorilor clasici, decupate din reviste și cărți vechi, adunate cu sîrg și, mai ales cu o mare dragoste pentru literatura neamului în care ne iniția. O astfel de amintire ne trezește astăzi un zîmbet nostalgic.

În prezent, școlile noastre dispun de o însemnată cantitate de mijloace de învățămînt. Practic, nu există școală care, mai ales în ultimii ani, să nu-și fi dezvoltat baza didactico-materială. Numai în anul actual, programul de dotare a prevăzută 630 de titluri de mijloace de învățămînt (dintre care 140 noi), iar planul de asimilare a noi mijloace de învățămînt — 226 de titluri. Aparatura didactică modernă, numeroasele truse pentru lucrul individual al elevilor în laboratoare, seturile de filme, diapozitive și discuri, mulajele, machetele funcționale, simulatoarele etc. sînt realități care te întîmpină astăzi în fiecare școală. Ca să nu mai vorbim de dotarea multora dintre licee ale căror cabinete de specialitate te impresionează prin modernitatea cadrului de instruire.

Este o cerință firească a unui învățămînt modern care anticipează prin momentul de desfășurare locul de muncă, societatea în care va trăi viitorul absolvent. Utilizarea mijloacelor de învățămînt în tehnologiile de instruire oferă — așa cum atestă cercetarea pe-

dagogică — variate posibilități de diversificare a acestora în sprijinul activității de învățare a elevilor, prin aportul sporit în comunicare, activizare, formare sau raționalizare a timpului. Sînt argumente asupra cărora nu vrem să mai stăruim. Am făcut-o cu alte prilejuri, în paginile revistei noastre.

Revenind asupra acestei teme, sîntem bucuroși să consemnăm o etapă superioară în activitatea multora dintre profesori, de a „gîndi” fiecare lecție, astfel ca integrarea mijloacelor de învățămînt să fie firească, neostentativă, realizată la momentul potrivit și în concordanță cu scopul propus.

Lecția — rezultată a îmbinării armonioase dintre obiective, metode și mijloace

În această categorie a lecției pregătite din timp și cu grijă, cu consecințe vizibile în buna pregătire a elevilor putem consemna majoritatea acestora la care am asistat în **cîteva școli bucureștene : Liceul economic și de drept administrativ nr. 1, Liceul de științe ale naturii nr. 1 și Școala nr. 204.**

Astfel, ora de limba franceză la clasa a IX-a D a **Liceului de științe ale naturii nr. 1** evidențiază — în ciuda faptului că elevii sînt începători în studiul acestei limbi — capacitatea lor de a-și prezenta cunoștințele fără a apela la limba maternă. Este rezultatul muncii profesoarei **Maria Brateș-Dumitrescu**, al cărei dinamism și pasiune pentru profesie l-am identificat în interesul elevilor săi pentru studiul limbii franceze, în promptitudinea și corectitudinea răspunsurilor lor.

— Proiecția diapozitivelor și audierea dialogului reprodus de discul pe care elevii l-au ascultat au constituit puncte de plecare, atît în verificarea cunoștințelor cit și în transmiterea celor noi. Este o modalitate de lucru curentă ?

— Nu, uneori acesta este punctul de plecare, așa cum ați văzut la această lecție, altelei finalizez lecția în acest fel, sau punctez o anume idee a conținutului, ilustrînd-o cu un film didactic, ascultînd o imprimare etc. Disponem, în acest sens, de un bogat material didactic, aparatul modern, seturi de exerciții, de diapozitive ș.a.

— Care este — după părerea dum-

nevoastră — aportul acestor mijloace de învățămînt în deprinderea corectă de către elevi a limbii străine ?

— Sînt de neînlocuit pentru marea varietate de forme de organizare a lecției pe care țiu-o oferă, cu condiția — și acestea, indiferent de obiectul predat — să le integrezi la momentul cel mai potrivit în lecție, în concordanță cu nivelul de pregătire al elevilor și cu obiectivele propuse. Abundența lor într-o lecție deserveste ideea pentru care au fost create, iar absența lor reclamă comoditatea profesorului.

— Dialogul pe care l-ați ales pentru această lecție ni se pare extrem de potrivit, atît pentru evidențierea regulilor de alcătuire a acestuia în limba franceză, cît și pentru determinarea unei pronunții corecte și educarea atenției elevilor.

— Acesta a fost și scopul pe care mi l-am propus și m-am bucurat, cînd am putut nota, la această lecție nouă, pe unii dintre elevi chiar cu nota zece.

Laboratorul — locul de desfășurare a lecțiilor

La **Liceul economic și de drept administrativ nr. 1, laboratorul de chimie este intens folosit. Nu există oră de curs în care acesta să rămînă liber.** Este perioada recapitulărilor. Lecția la care asistăm este o astfel de lecție, în care **profesoara Arvai Enikő** și-a propus să recapituleze, la clasa a IX-a E, „Legătura covalentă și substanțele cu legături covalente” din cadrul capitolului „Legături chimice”. Elevii au primit fișe individuale de lucru, prin care li se propunea rezolvarea mai multor sarcini, a căror efectuare începea cu o experiență frontală. (Obținerea hidrogenului, a acidului clorhidric, a clorurei diaminoargentice). Rezultatele experiențelor se cereau exprimate în ecuație chimică, comentate (tipurile de legătură ale moleculelor rezultate) și interpretate. Într-o altă fișă de lucru li se propunea elevilor să completeze un tabel privind starea de hibridizare a atomilor de carbon din compuși ca : etan, etenă și etină. În acest scop, elevii au utilizat diferite tipuri de modele structurale cu bile și tije pentru evidențierea așezării atomilor în spațiu. De asemenea, la retroproiector au fost prezentate modele grafice ale structurii atomilor substanțelor analizate.

Scopul lecției a fost acela de a realiza o sistematizare a unor cunoștințe (cu care elevii vor opera în clasele a X-a și a XI-a la studiul chimiei organice) într-un alt mod decît s-a făcut predarea, completînd-o cu lucrări practice suplimentare. Fișele de lucru includeau și temele pentru acasă, a căror rezolvare avea ca punct de pornire tot efectuarea unor experiențe în laboratorul școlii.

Îndemînarea cu care toți elevii au identificat substanțele și au efectuat experiențele atestă o modalitate de lucru curentă în laborator, iar bunele rezultate obținute în pregătirea elevilor

de către profesoară au fost confirmate de răspunsurile acestora.

Între cadrul adecvat și doar simplul „decor” al instruirii

Cabinetul de specialitate nu este decorul activității, ci acel cadrul adecvat lecției, în care fiecare element și are funcționalitatea lui bine stabilită. Cu această concluzie am plecat din Școala nr. 204 după asistențele la orele de geografie, istorie, limba și literatura română, desfășurate în cabinetele acestea. În fiecare dintre ele, am putut constata profilul distinct al unui cadru potrivit ciclului gimnazial, utilitatea bine corelată cu simplitatea și bunul gust în ordonarea materialului didactic și al mobilierului. Lecțiile desfășurate aici au dovedit că profesorii școlii au dobîndit experiență în utilizarea mijloacelor de învățămînt cu care sînt dotate cabinetele, pe care le utilizează și le aleg cu atenție, în scopul realizării unor lecții atractive, cu un pronunțat caracter activ.

Dacă aceasta este concluzia pentru lecțiile desfășurate în cabinete, nu aceeași este constatarea pentru două dintre lecțiile de biologie la care am asistat la Liceul de științe ale naturii nr. 1 și la Școala nr. 204. Desigur, o lecție este numai o secvență. Să nu uităm însă, că din astfel de secvențe se alcătuiește întregul. Nu este suficient ca lecția să se desfășoare în laborator. Așa timp cît vom utiliza ca metode doar expunerea și conversația, neorganizînd situații în care elevii să lucreze, să descopere și să observe, laboratorul va rămîne un simplu decor, un decor frumos, cu mese de faianță și instalații moderne, cu aparatură ce rămîne bine acoperită de huse, cu microscopie ce vor popula inutil și incomod mesele de lucru.

Indiferent de ciclul de învățămînt, de profilul și de numărul de ore în care o predăm, să nu uităm că biologia fundamentează pregătirea generală a elevului, că este una dintre disciplinele cu un pronunțat caracter formativ — aplicativ.

Față de efortul societății noastre de a asigura școlii o bază materială complexă, este necesar ca și profesorul să înțeleagă rațiunea pentru care au fost create mijloacele didactice de predare-învățare și să răspundă printr-o atitudine fermă, integrîndu-le mai eficient în lecție și valorificîndu-le mai intens potențialul pedagogic.

În cadrul disciplinei pe care o predă, ca proiectant și organizator al lecției, ca evaluator al rezultatelor elevilor săi, profesorul are datoria să cunoască mijloacele de învățămînt din dotarea școlii și a disciplinei pe care o predă, să le ordoneze pe teme și capitole, să le afle resursele pedagogice, utilizîndu-le la lecții, în scopul perfecționării continue a procesului instructiv.

CORNELIA GÎRMACEA

VACANȚA DE IARNĂ

Vacanța dintre primele două trimestre ale anului de învățămînt — sau după cum i se spune, „vacanța de iarnă” — va fi anul acesta, așa cum ne anunță meteorologii, o vacanță... sub zăpezi ! Și atunci, urarea în care colindătorii ne spun că... omătu-i mare își va avea chiar și cadrul natural adecvat. Vacanța, ca în fiecare an și ca fiecare vacanță, cuprinde însă și unele preocupări de pregătire a elevilor, avînd în vedere realitatea după care creșterea fizică-somatică a copilului și dezvoltarea sa psihică-intelectuală constituie un proces gradat și neîntrerupt. În vacanță nu se poate face pauză nici de la creșterea fizică și nici de la educație. Desigur, educația copilului în cursul trimestrului se realizează pe baza procesului instructiv-educativ, iar în vacanță educația cuprinde activități recreative, dar și instructive, după străvechii principii „utile et dulce”, care ne cere îmbinarea utilului cu plăcutul. Anul acesta, datorită solicitărilor elevilor pentru lucrările de recoltare în agricultură — unde elevii și cadrele didactice au adus un valoros și apreciabil aport — s-a cerut oamenilor de la catedră un efort de reșalonare a materiei, în vederea parcurgerii integrale de către elevi a prevederilor programelor de învățămînt, fapt care presupune și organizarea unor activități instructive în perioada vacanței, cu grija de a oferi însă copiilor posibilitatea recreerii și odihnei necesare. Așa cum a indicat din vreme Mi-

nisterul Educației și Învățămîntului, în timpul vacanței, cadrele didactice vor organiza meditații, lecții de sinteză, demonstrații practice, exerciții și lucrări individuale ce vor fi efectuate de elevi cit mai diferențiat, în raport direct cu cerințele de sprijin de care are nevoie fiecare elev în parte. În aceste activități, vor fi cuprinși nu numai elevii pentru care s-a reșalonat materia prevăzută pentru trimestrul I, ci și aceia care au obținut în acest prim trimestru note de cinci și șase, la limita de jos a exigențelor noastre didactice. Este necesar ca toate aceste activități să fie înscrise într-un program care să fie aprobat de conducerea unităților de învățămînt și realizat sub îndrumarea și controlul acestora avînd în vedere că fiecare conducere de unitate de învățămînt este solidar responsabilă de rezultatele elevilor împreună cu învățătorii și profesorii lor.

Iarna timpurie poate fi un îndemnul la a stăruia asupra pregătirilor pe care le-am făcut și le facem pentru a asigura buna desfășurare a procesului de învățămînt prin încheierea tuturor operațiunilor de aprovizionare a unităților de învățămînt cu combustibil și de aducere la îndeplinire a tuturor celorlalte măsuri impuse de specificul anotimpului.

RUXANDRA ȘTEFAN

(Continuare în pag. a 6-a)

Plenara Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură

În sprijinul creșterii neîntrerupte a calității pregătirii forței de muncă

- **Politica Partidului Comunist Român — baza întregii activități a sindicatelor din învățămînt, știință și cultură**
- **Tezele pentru Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor — contribuție la creșterea rolului sindicatelor în viața și activitatea oamenilor muncii**
- **Pregătirea forței de muncă — obiectiv central al tuturor membrilor de sindicat din învățămînt**

Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură — care a avut loc săptămîna trecută, în București — constituie un moment deosebit de însemnat pentru activitatea cadrelor didactice, pentru mobilizarea tuturor oamenilor școlii, la început de nou cîincinal, în efortul colectiv al întregului nostru popor în înfăptuirea hotărîrii celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, a orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarului general al partidului.

La Plenară au participat: tovarășul Aurel Duca, secretar al Consiliului Central al U.G.S.R., vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, tovarășa Tamara Dobrin, vicepreședintă a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, membrii Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură, președinți ai comitetelor sindicatelor din învățămînt, știință și cultură care nu sînt membri ai Comitetului Uniunii, președinți ai consiliilor județene și redactorii ai presei de învățămînt.

În Raportul prezentat la Plenară s-a arătat că, integrați efortului general de edificare multilaterală a societății românești, punînd în centrul preocupărilor trecerea la o nouă calitate, puternic insuficiență de înalte aprecieri și de îndemnul revoluționar adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarului general al partidului, la inaugurarea actualului an școlar și universitar, întregul personal din învățămînt și cultură de pe tot cuprinsul patriei, români, maghiari, germani și de alte naționalități, acționează cu fermitate pentru a fi la înălțimea misiunii lor sociale și încrederii acordate de partid, de întreaga societate. În acest larg front de acțiune convergență se încorporează și efortul organizațiilor sindicale, al celor peste 44 mii de activiști, membri ai organelor sindicale, care, îndrumați permanent de organele de partid, militează pentru unirea eforturilor tuturor lucrătorilor, pentru creșterea continuă a nivelului procesului instructiv-educativ, pentru mobilizarea și stimularea inițiativelor, pentru generalizarea experienței înaintate.

În perioada la care se referă analiza activității, organizațiile sindicale din învățămînt au avut ca principal obiectiv și au reușit să se integreze mai bine activității de aplicare fermă a prevederilor noii Legi a educației și învățămîntului, a complexului de măsuri elaborate de Congresul educației și învățămîntului, de Consiliul superior al învățămîntului și de consiliile județene ale educației și învățămîntului pentru realizarea principalelor orientări ale programului de asigurare a forței de muncă și de perfecționare a personalului muncii corespunzător exigențelor etapei, cerințelor curente și de perspectivă ale economiei naționale, ale tuturor ramurilor de producție din județe.

Pe fondul general al afirmării tot mai active a rolului formativ al școlii și contribuției cadrelor didactice la educarea tinerelor generații și pregătirii forței de muncă, în acest an de învățămînt, — care întrunește cele mai bune condiții de organizare, materiale și pentru desfășurarea activităților didactice — efortul cadrelor didactice este canalizat spre realizarea obiectivelor complexe ce revin fiecărui nivel, profil și treaptă de învățămînt, și fiecărui colectiv didactic.

Sindicatelor din învățămînt dispune de o bogată și valoroasă experiență, de condiții optime de desfășurare a activității lor, de cadre devotate politicii Partidului Comunist Român, de structuri organizatorice apte să organizeze și să conducă întreaga activitate a membrilor de sindicat din învățămînt.

Așa cum se apreciază în documentele de partid, pentru îndeplinirea programelor și măsurilor adoptate și valorificarea condițiilor create, un rol hotărîtor îl are munca organizatorică, capacitatea de mobilizare de către activul sindicatelor a lucrătorilor din toate domeniile de activitate, stilul și metodele de muncă directe cu oamenii, ca principală cale de promovare continuă a democrației noastre socialiste.

În conceperea și realizarea acțiunilor, orientîndu-se după concluziile tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea din decembrie 1979, sindicatele au militat pentru direcționarea eforturilor spre problemele majore ale instituțiilor de învățămînt și cultură, pentru întărirea convingerilor cadrelor sindicale că întreaga lor activitate se raportează atît la rezultatele bune obținute, cît și la atitudinea și disciplina în muncă, la rolul lor activ în viața colectivelor didactice ale școlilor.

Biroul Executiv al USISC a organizat ședințele sale de analiză în București, dar și în reședințe de județe, iar schimbările de experiență în munca sindicală, în localitățile în care s-a evidențiat cea mai bo-

gată activitate sindicală, așa cum a fost cazul schimburilor de experiență organizate la Roman, în județul Neamț, la Drobeta-Tr. Severin, Alba-Iulia, Brașov, București și Rm. Vilcea.

Împreună cu Ministerul Educației și Învățămîntului, Uniunea Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură a organizat la Alba-Iulia o acțiune complexă care a cuprins un curs de tehnologie didactică la care au participat președinții comisiilor județene ale sindicatelor din învățămînt, directorii caselor corpului didactic, inspectori și profesori care predau matematica, fizica, chimia, biologia, avînd ca obiectiv pregătirea cadrelor care să conducă asemenea cursuri la nivelul județelor, în acest an școlar, la casele corpului didactic, ca un mijloc de perfecționare a cadrelor didactice și de valorificare a bazelor didactice aflate în dotarea unităților de învățămînt. Paralel s-a organizat un schimb de experiență cu președinții comisiilor județene ale sindicatelor din învățămînt și directorii caselor corpului didactic, privind perfecționarea propagandei vizuale în strînsă legătură cu activitatea de orientare școlară și profesională, creșterea rolului școlii în asigurarea forței de muncă necesare economiei naționale.

Împreună cu Ministerul Educației și Învățămîntului, Comitetul Uniunii a conlucrat la organizarea schimburilor de experiență de la Orșova, cu inspectori care se ocupă de clasele I-IV și unii președinți ai sindicatelor din învățămînt și cu participarea unor învățători cu bune rezultate în activitatea de ridicare a nivelului la învățămînt și lichidarea repetenției. De asemenea, am participat la Simpozionul cu privire la educarea materialist-științifică a elevilor și studenților și la consfătuirea privind perfecționarea învățămîntului matematic.

În munca Biroului Executiv al USISC — ca un element nou al stilului și metodelor folosite pentru creșterea aportului activității organizatorice la rezolvarea sarcinilor — s-a introdus metoda prezentării în ședințe ale Biroului, a unor rapoarte de activitate, cu caracter de schimb de experiență, de către președinți de sindicate de la unități de învățămînt mai mari sau care dețin o pondere importantă în pregătirea forței de muncă. În general la nivelul comisiilor județene ale sindicatelor din învățămînt, al comitetelor sindicale și, deosebi, al grupelor sindicale, munca organizatorică a avut ca principale sarcini mobilizarea cadrelor didactice la îndeplinirea obiectivelor politice de învățămînt, cum sînt realizarea integrală a prevederilor Programului de activități cu copiii preșcolari, lichidarea repetenției la ciclul primar și gimnazial, orientarea școlară și profesională a elevilor în raport cu pregătirea acestora și cu cerințele de cadre ale economiei naționale, cuprinderea integrală a efectivelor școlare în treapta I de liceu și, pentru toți membrii de sindicat din învățămînt — trecerea la o nouă calitate superioară în munca de pregătire a elevilor de astăzi pentru viitoarele locuri de muncă în economia națională și în celelalte domenii de activitate.

Raportul prezentat la Plenară a relevat o serie de aspecte privind grația sindicatelor din învățămînt pentru condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice, pentru asigurarea integrării socio-profesionale ale tinerelor cadre didactice, pentru desfășurarea unei cit mai eficiente activități de asigurări sociale.

Ca expresie a gamei largi de atribuții, Biroul Executiv al USISC a acordat o atenție deosebită față de stimularea de către sindicatele din învățămînt a preocupărilor de organizare utilă și plăcută a timpului liber, de către membri de sindicat din unitățile școlare. S-a organizat cea de-a II-a competiție sportivă de masă „Cupa învățămînt-cultură” care a reunit la întrecerile ce au avut loc un număr mare de participanți, evidențiindu-se organizațiile sindicale și asociații sportive ca cele din Turda, Cluj-Napoca, Vaslui, Birlad, Curtea de Argeș, Pitești, Galați, Baia Mare, Alexandria, Arad, Sălaj și altele. La finala pe țară, care a avut loc la Galați, cel 220 sportivi din învățămînt și cultură au demonstrat interesul real al membrilor de sindicat față de această competiție.

În Raport au fost menționate — ca expresie a evaluării realiste, critice și autocritice a activității — și unele lipsuri și rămășițe în urmă care stau în atenția Biroului Executiv al USISC și pentru a căror înlăturare se va acționa cu prioritate în etapa imediat următoare. Au fost semnalate, în acest sens, cazuri în care unele sindicate nu s-au preocupat suficient de luarea măsurilor necesare pentru reducerea procentelor de eșec școlar și pierderile din efectivele școlare pe generații și de atragerea în realizarea acestor

tor măsuri a familiilor elevilor și a sindicatelor din întreprinderi. S-a apreciat, cu răspundere autocritică, faptul că unele organe sindicale nu se implică în suficientă măsură în viața colectivelor școlilor respective. De asemenea, nu se acordă peste tot atenția cuvenită rezolvării problemelor învățămîntului școlar. S-au mai menționat și cazuri în care organele sindicale din învățămînt nu au luat atitudine și nu au mobilizat opinia colectivă împotriva unor cazuri de indisciplină în munca de la catedră și chiar a unor abateri ale unor cadre didactice de la normele eticii și echității socialiste. În unele unități școlare organizațiile sindicale tolerează absențele ale cadrelor didactice sub diverse motive, ale căror efecte se răsfrîng negativ asupra pregătirii copiilor.

La existența acestor neajunsuri, așa cum s-a arătat în Raportul la Plenară, e însemnată contribuția o are și felul în care se desfășoară în prezent îndrumarea și controlul sindicatelor din învățămînt.

Deși în acest an s-au organizat două instruirii — schimb de experiență pe baza regulamentului aprobat de Comitetul Executiv al Consiliului Central al U.G.S.R. și s-a pus la îndeplinire președinților sindicatelor din învățămînt și un Program — cadrul de orientare a activității lor, deși pe baza metodologiei de constituire a comisiilor județene ale educației și învățămîntului aceștia fac parte din organul colectiv de conducere, inclusiv din Biroul Executiv, încă nu se resimte în viața organizațiilor sindicale prezența comisiilor, influența lor. Nici Biroul Executiv, plecînd de la situația reală cînd comisia respectivă reprezintă singurul organism specific de ramură la nivelul județelor, nu a insistat suficient pentru întărirea rolului acestei importante verigi, care prin natura structurii sale organizatorice, reprezintă calea cea mai directă de legătură între Comitetul Uniunii și sindicatele din învățămîntul preșcolar, general și liceal.

De asemenea, deși în activitatea lor tot mai multe sindicate (Cluj-Napoca, Tirgoviste, Oradea, Brașov, Turda), acordă atenție rezolvării problemelor sociale, manifestă solitudine pentru absolvenții repartizați, pentru asigurarea condițiilor de locuit și pentru integrarea lor profesională, stilul de muncă și preocuparea unor președinți de sindicat nu se ridică la un nivel cerut de rezolvarea problemelor sociale ale cadrelor didactice, pentru care există reglementări și responsabilități stabilite prin lege.

Se mai apreciază că, deși s-au obținut bune rezultate în activitatea politico-ideologică și cultural-artistică, relevate prin buna desfășurare a învățămîntului politic de masă, prin manifestările în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, nu s-a folosit cu consecvență cadrul educativ pe care-l reprezintă sindicatul, grupa sindicală în vederea asigurării unui bun climat de muncă, de responsabilitate și angajare, de împletire armonioasă a intereselor personale cu cele colective, de respectare a normelor de conduită și a legilor.

După prezentarea Raportului și a proiectului unui Plan de măsuri, au luat cuvîntul tovarășele și tovarășii: Ecaterina Goga, Stana Gheorghiev, Pantelie Tușuleasa, Florea Simion, Maria Petrașcu, Mircea Dumitru, Marin Bălan, Raluca Mocanu, Teodor Bratu și Ion Jinga.

În cuvîntul lor, participanții la dezbaterile au relevat aspecte ale creșterii aportului sindicatelor din învățămînt la rezolvarea sarcinilor complexe ale muncii și vieții cadrelor didactice, ale tendinței evidente de îmbunătățire a concepției sindicatelor din învățămînt despre propria lor activitate, ale spiritului operativității majorității sindicatelor în soluționarea problemelor cu care se confruntă colectivele de oameni ai muncii, ale creșterii — în ultimă instanță — autorității acestora în fața membrilor de sindicat și a conducerii unităților de învățămînt.

S-au exprimat opinii critice și autocritice privind diferite aspecte ale muncii organizatorice și ale laturilor și problemelor de acțiune sindicală din școli. De asemenea, s-a dezbătut Proiectul Planului de măsuri și s-au făcut propuneri privind buna valorificare a cadrului organizatoric, mai strînsa legare a activității sin-

dicale de preocupările membrilor de sindicat din învățămînt, pentru asigurarea întregului activ al sindicatelor în activitate și la participarea și răspunderea tuturor membrilor Uniunii Sindicatelor la munca de aplicare a hotărîrilor adoptate. S-a insistat asupra necesității muncii roluului și participării președinților și organizațiilor sindicale la întreaga muncă de conducere a unităților școlare, și această nu numai în cadrul oferit de adunările generale ale oamenilor muncii pe care aceștia le conduc, ci și în întreg intervalul dintre două adunări generale ale oamenilor muncii prin participarea la dezbaterile și luarea tuturor deciziilor importante ce privesc pe membrii de sindicat din instituțiile de învățămînt. S-au făcut propuneri pentru buna pregătire a activului sindicatelor din învățămînt, prin cunoașterea temeinică a atribuțiilor grupelor sindicale, a metodelor și formelor de mobilizare a tuturor cadrelor didactice la realizarea sarcinilor privind formarea forței de muncă, la întărirea disciplinei în muncă, la stimularea inițiativelor și responsabilității față de educarea tinerelor generații.

În incheierea dezbaterilor, tovarășa Tamara Dobrin, vicepreședintă a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, s-a referit la unele cerințe ale implicării mai active a sindicatelor în consiliile oamenilor muncii, ca expresie a exercitării concrete a democrației noastre socialiste, în scopul promovării unei noi calități, superioare, în toate domeniile învățămîntului și culturii din țara noastră. Vorbitoroa a relevat necesitatea îndeplinirii cu botărire a sarcinilor trasate de partidul nostru, de secretarul general al partidului, cu privire la formarea omului nou, la creșterea și ridicarea tinerelor generații, la eliminarea definitivă a tuturor rămășițelor mentalităților și concepțiilor inapoaite din conștiința unor oameni.

În cadrul Plenarei, s-a hotărît convocarea Conferinței sindicatelor din învățămînt în luna martie 1981.

Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură a dat o înaltă apreciere Tezelor Consiliului Central al U.G.S.R. pentru Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România. S-a relevat faptul că membrii sindicatelor din învățămînt, activul sindical au luat cunoștință cu viu interes de hotărîrile recentei Plenare a Consiliului Central al U.G.S.R., au studiat Tezele pentru Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor, document de mare însemnatate pentru evaluarea nivelului activității complexe și de mare răspundere a sindicatelor, pentru orientarea lor în vederea creșterii capacității politico-organizatorice a gradului de implicare și participare directă la realizarea politicii interne și externe a partidului nostru.

Tezele pentru Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor acordă o atenție deosebită perfecționării activității organizatorice, îmbunătățirii stilului și metodelor de muncă, condiții esențiale ale realizării rolului crescînd al sindicatelor în viața socială, remarcînd că eficiența acțiunilor întreprinse pentru realizarea sarcinilor de producție, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață, ridicarea nivelului de conștiință socialistă a maselor, întărirea ordinii și disciplinei constituie criteriul principal de apreciere a activității lor.

În perioada care urmează pînă la Conferința sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, studierea și dezbaterile Tezelor constituie o sarcină de bază a activului sindical, acestea reprezentînd o sursă valoroasă de orientare și stimulare a activității organelor sindicale, a tuturor membrilor de sindicat.

Consemnînd aceste aspecte ale Plenarei Comitetului USISC, redacția revistei „Școlii” are în iniția cu numărul pe luna ianuarie 1981 o rubrică în întîmpinarea Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor, la care va publica informații cu caracter de schimb de experiență din viața și activitatea sindicatelor din învățămînt, pentru care invită activul sindical din unitățile școlare să adreseze redacției scurte relatări despre acțiuni organizate.

COSTEA TUDOR

VACANȚA DE IARNĂ

(Urmare din pag. a 5-a)

În această vacanță — așa cum am văzut în programele Ministerului Educației și Învățămîntului și cum am aflat de la inspectoratele școlare județene — s-a prevăzut un număr mult mai mare de acțiuni ca în orice altă vacanță de iarnă anterioară. Astfel, se vor organiza numeroase manifestări culturale-artistice cu formații artistice ale cadrelor didactice și ale elevilor, pionierilor și șoimilor patriei. Elevii vor avea prilejul, în toate județele țării, să meargă în tabere de odihnă și de instruire, la cluburi de vacanță în școli, unde vor fi organizate ample activități culturale-artistice. Aceștia vor fi atrași într-un număr mult mai mare în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, pentru a participa la activități științifico-tehnice, culturale-artistice și sportiv-turistice.

În școli, cîmine culturale, case ale pionierilor și șoimilor patriei vor fi organizate carnavaluri pentru elevi, pionieri și șoimii patriei, iar una dintre cele mai așteptate acțiuni, serbarea Pomului de iarnă, va fi pregătită în

întreprinderi, instituții, unități ale cooperăției meșteșugărești, precum și în case de cultură, cîmine culturale, școli, grădinițe, creșe ș.a.

Activitatea de vacanță presupune, de fiecare dată, o largă mișcare a elevilor dintr-o localitate în alta, transport pe distanțe mai scurte sau mai lungi, drumuri pe plaiuri de munte și prin alte locuri pitorești, fapt care impune din partea cadrelor didactice cea mai mare atenție și desăvîrșită grijă, pentru ca deplasările copiilor, activitățile de vacanță să se desfășoare în cea mai deplină ordine și disciplină, cu răspundere, pentru a apăra copiii chiar și de un banal accident de sănătate și de o simplă răceală.

În vacanța de iarnă, cea mai mare atenție este necesară să fie acordată acțiunilor de perfecționare organizate de instituțiile de învățămînt superior și de liceele pedagogice; este o perioadă favorabilă dezvoltării acțiunilor și manifestărilor caselor corpului didactic și sindicatelor din învățămînt dedicate perfecționării și organizării timpului liber al cadrelor didactice.

Vacanța de iarnă, amplă și valoroasă investiție de recreere și educație, o înșoțim de urare pe care v-o transmitem și noi: La mulți ani, stimate tovarășe și tovarăși, cititori ai revistei!

20 de lucrări de gradul I

● **Lucrarea metodică-științifică — expresie a exigenței și autoexigenței profesionale** ● **Perfecționarea, în strînsă legătură cu activitatea la clasă**

Principiile și ideile noi pe care se întemeiază metodologia activității de perfecționare a pregătirii personalului didactic din țara noastră — elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului — ne atrag, încă o dată, atenția asupra uneia dintre finalitățile acestei ample și permanente activități: corelarea armonioasă dintre pregătirea multilaterală a tinerelor generații și pregătirea temeinică — în specialitate, psihopedagogică și didactică, ideologică și politică — a cadrelor didactice care contribuie, în cea mai mare măsură, la educarea lor comunistă.

Manifestarea unei justificate exigențe cu privire la situația școlară a elevilor, la munca lor de zi cu zi, implică o autoexigență crescută din partea fiecărui cadru didactic, față de propria sa formație intelectuală, înțelegînd prin aceasta o continuă dorință de autodepășire. Infiltrarea rutinei în activitatea didactică se soldează cu mulțumirea de sine, cu limitarea la informațiile dobîndite în liceu sau facultate, cu parcurgerea superficială a unei bibliografii metodice, cu alte cuvinte, cu imposibilitatea de acomodare la ritmul intens dezvoltării cunoașterii umane; în final, cu un nedorit statut de „om depășit” nu numai de evenimente și de propria sa generație, ci și de cei încredințați lui spre formare.

Tocmai o astfel de situație trebuie și poate fi preîntîmpinată. Prin mult studiu individual, dar mai ales prin participarea activă la toate formele organizate pentru perfecționarea pregătirii personalului didactic, la nivelul fiecărei unități de învățămînt, al fiecărui județ, al întregii țări. Putem spune că sistemul de perfecționare are, înțeles din acest punct de vedere, un rol profilactic. Pe de altă parte, întregul complex al activităților de perfecționare, planificate anual, constituie un prețios ajutor pentru pregătirea în vederea definitivării în învățămînt sau a obținerii gradelor didactice II și I.

Pornind de la condițiile de înscriere, noile reglementări privind organizarea și susținerea examenelor în vederea obținerii gradelor didactice II și I promovează o atitudine de seriozitate, de angajare pertinentă, de responsabilitate comunistă.

În aceste noi condiții, corespunzătoare nivelului actual de dezvoltare a școlii românești, probele care se susțin în cele patru etape ale desfășurării activităților de perfecționare pentru obținerea gradului I cîștigă în rigoare și ținută științifică și contribuie efectiv la stimularea interesului pentru domeniul specialității în care este pregătit cadrul didactic respectiv, la promovarea unui învățămînt formativ, la generalizarea tehnologiei didactice moderne.

O dovadă în sprijinul acestei afirmații și, în același timp, un frumos exemplu le oferă cele 20 de lucrări pentru gradul I — specialitatea agricultură, horticultură (biologie), care aparțin candidaților ce-și desfășoară activitatea de perfecționare în cadrul Institutului Agronomic „Nicolae Bălcescu” din București, sub îndrumarea directă a cadrelor de specialitate. Toate poartă prețioasa apreciere „admis”, care le asigură și intrarea în etapa următoare, inspecția specială.

Faptul că ne referim la ele nu înseamnă a participa ultima probă — susținerea lucrării de grad în fața comisiei. Dorim doar să accentuăm importanța exigenței și autoexigenței de-a lungul întregii activități de perfecționare, inclusiv în vederea obținerii gradului I.

Autorii acestor lucrări metodic-științifice, reprezentînd județele Dimbovița, Ilfov, Constanța, Prahova, Argeș, Buzău, Teleorman, majoritatea profesori încadrați la licee agroindustriale, dovedesc — așa cum relevă, cu autoritate științifică, recenziții, cadre didactice universitare — că au înțeles pe deplin atît misiunea lor de profesor, contemporan al celor mai noi descoperiri și cuceriri tehnico-științifice, cît și cea de educator comunist care formează forța de muncă aptă să înlătuască o agricultură modernă, intensivă, de înaltă productivitate și eficiență economică.

Temele dezvoltate în aceste lucrări metodic-științifice au fost alese, desigur, în funcție de realitățile pe care le oferă uni-

tățile școlare în care predau profesorii-autori, demonstrînd atît posibilitatea de a valorifica creator unele principii pedagogice moderne, de largă circulație, cît și o preocupare susținută pentru cercetarea științifică de specialitate. În această arie tematică se înscriu și lucrările metodic-științifice ale profesorilor Alexandru Munteanu, Liceul agroindustrial Hotarele, județul Ilfov („Metodica predării prin descoperire a obiectului Agrotehnic”) și Ecaterina Bănescu, Liceul agroindustrial Fundulea, județul Ilfov („Didactica predării obiectului Agrotehnic în liceul agroindustrial, treapta I”). Prima lucrare abordează, pe baza studiului amănunțit a fișelor de lucru cu elevii utilizați în lecția de predare de noi cunoștințe, varietatea metodelor care stimulează interesul elevilor pentru această disciplină, participarea lor activă la desfășurarea lecției noi; care îi determină pe aceștia să „descopere”, pe baza experimentului, adevăruri și legi pe care și le însușesc cu multă ușurință în acest fel. A doua lucrare evidențiază rolul și eficiența învățămîntului formativ care înlocuiește cunoștințele informaționale cu cele operaționale facilitînd dobîndirea de către elevi a deprinderilor de a învăța, de a gândi științific, de a aplica teoria în practică.

Dealtfel, și celelalte lucrări, în care ponderea o deține cercetarea științifică de specialitate, scot în evidență aportul acesteia la formarea unor priceperi și deprinderi practice de studiu științific și de muncă, la elevi, pentru sectorul agricol (în vederea întinerii lor în activitatea productivă imediat după absolvirea liceului, sau a orientării spre institutele superioare de profil); sau propun modalități concrete, cu rezultate marcante, de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, prin antrenarea elevilor în activitatea de cercetare, prin inițierea lor în tehnica experimentală și metodele de analiză.

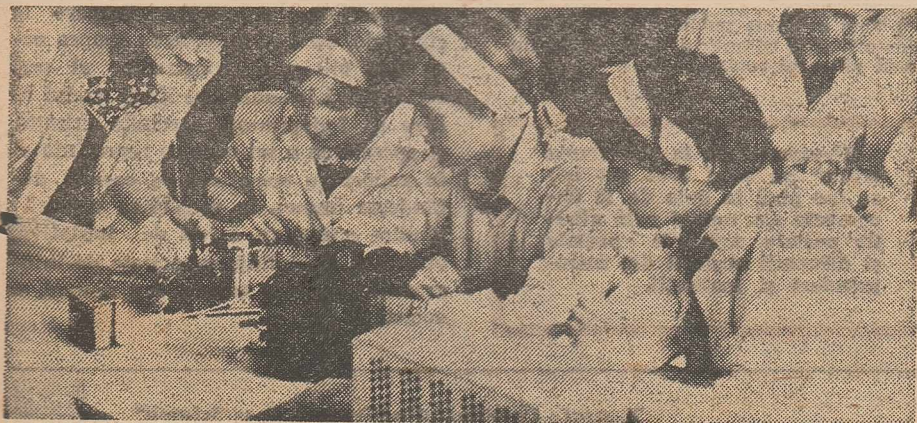
Din această categorie de lucrări fac parte și cele semnate de: prof. Maria Voicu, Liceul agroindustrial Bărcănești, județul Prahova („Cercetarea agrochimică și stabilirea planului de fertilizare la principalele culturi agricole din C.A.P. Bărcănești”); prof. Maria I. Săvăulescu, Școala din comuna Moșoaia, județul Argeș („Analiza fitotehnică a culturilor de grâu și orz de toamnă la C.A.P. Moșoaia. Instruirea practică a elevilor în cadrul Cooperativei agricole de producție Moșoaia”); prof. Victoria Andreescu, Liceul agroindustrial Găești, județul Dimbovița („Cercetări privind îmbunătățirea tehnologiei de cultivare a porumbului și eficiența acestor cercetări în procesul de instruire a elevilor”); prof. Dumitru Eremia, Liceul agroindustrial nr. 2 Buzău („Cercetări privind controlul stării de fertilitate, funcțiile de producție, interpretarea și stabilirea planului de fertilizare la legume în solarii”).

Însoțite de un material documentar realizat de către autori pe baza realității observate și analizate (hărți, tabele sinoptice, grafice, ierbare) aceste lucrări se disting prin metodologia științifică, prin însușirea tehnicilor de experiment adecvate, ca și printr-un stil personal — uneori remarcîndu-se puncte de vedere originale — și printr-o redactare îngrijită, sursele bibliografice fiind folosite doar ca puncte de sprijin, mijloace de referință sau sugestii pentru cercetările proprii.

Considerăm, așa cum se precizează într-unul din referatele care apreciază meritele acestor lucrări, că munca depusă pentru elaborarea lor în vederea obținerii gradului I poate fi, în același timp, și o contribuție importantă a profesorilor din liceele agroindustriale la rezolvarea unor aspecte teoretice și practice ale agriculturii moderne, constituind, totodată, un serios argument în favoarea ridicării calității lucrărilor de grad pe o treaptă superioară.

Sîntem convinși că aceste rezultate notabile se datoresc și exigenței deosebite a conducătorilor științifici, cadre didactice universitare ale Institutului Agronomic „Nicolae Bălcescu” din Capitală.

VALERIA BACIU

În laboratorul de fizică al Școlii nr. 150 din Capitală

METODE ACTIVE

Organizarea învățării prin descoperire

IV

Observarea, cu ajutorul fișei de lucru

În fața unei probleme, ce urmează să rezolve, elevul nu are răspunsuri „instinctive sau habituale”, fapt ce-l soliciță, mai mult sau mai puțin intens, să depășească dificultatea momentană (sau definitivă) în care se află. Pe plan psihic, tensiunea elevului este cu atît mai acută cu cît distanța dintre „succes” și „eșec” pare — sau chiar este în mod real — mai mare; această distanță se dilată sau se contractă în raport cu gradul de emotivitate, cu cantitatea și felul experienței anterioare, cu nivelul de cunoștințe și algoritmi de care dispune elevul ș.a.

În învățarea prin descoperire, elevul nu are de rezolvat probleme, ci de asumat sarcini de lucru; nu are nici de depășit stări tensionale, ci de mobilizat disponibilitățile sale de acțiune; nu are nici de înfruntat riscul eșecului pentru că folosind metoda de predare-învățare prin descoperire, profesorul îi oferă elevului largi și chiar atractive posibilități de a efectua o lucrare, în principal, de observare care, de fiecare dată, se constituie ca o nouă treaptă în formarea capacității de observare, calitate fundamentală pentru cunoaștere în general și pentru învățare în special.

În fișele de lucru prezentate luna precedentă, aparținînd prof. Margareta Ieva de la Liceul „Traian” din Drobeta-Turnu Severin, se recomandau elevilor următoarele acțiuni:

— să verifice dacă au pe masa de lucru toate materialele, aparatele ș.a. necesare pentru efectuarea operațiunilor de electroliză;

— să lucreze cu anumite aparate, folosind anumite substanțe, cu anumite legături la electrolizor ș.a.;

— să observe minut cu minut ceea ce se petrece în electrolizor;

— să consemneze tot ceea ce au observat.

În această semnalare a ceea ce au avut de făcut elevii, se remarcă faptul că primele două acțiuni au ca rațiune să creeze un fenomen electrochimic ce urma să fie observat și, apoi, consemnat.

În fapt, învățarea prin descoperire se sprijină hotărîtor pe „observările” pe care le fac elevii, iar lecția va fi cu atît mai reușită cu cît profesorul a reușit să creeze momentele pregătitoare la un astfel de nivel încît elevii să poată realiza observări cît mai bogate din punct de vedere al noțiunilor ce urmează să formeze conținutul informațional al lecției respective.

Iată un exemplu în care ceea ce am numit într-un capitol anterior „mediul instruirii” se arată a fi simplu și pe cît de simplu pe atît de bogat din punct de vedere al conținutului informațional la care s-a țintit să se ajungă de către elevi prin munca de descoperire. Este o lecție de biologie intitulată „Porumbul”, organizată cu mai multă vreme în urmă de prof. Alexandru Bașa la Școala din comuna Deal, județul Alba.

Lecția — arată prof. Al. Bașa — a început prin câteva discuții pregătitoare privind caracterile generale ale monocotiledonatelor, în care timp fiecare elev a primit cîte o plantă ce urma să fie studiată, iar în fața clasei a fost expusă o planșă mare reprezentînd porumbul în diferite stadii de dezvoltare. După această pregătire, profesorul a împărțit fișele de lucru și a dat elevilor, oral, indicațiile de lucru. Elevii au avut, așadar, cîte o plantă fiecare și o planșă de format mare pentru întreaga clasă, beneficiind și de cuvîntul introductiv despre monocotiledonate, precum și de recomandarea de a folosi și manualul școlar. Iată un fragment din fișă:

FIȘA DE LUCRU — PORUMBUL

Din plantele monocotiledonate cu mare importanță economică fac parte și cerealele. Dintre acestea am învățat . . .

Să trecem la studiarea porumbului. Ca și grîul, porumbul are în pămînt o rădăcină în formă de . . .
Tulpina porumbului este groasă și înaltă. Se observă că la porumb, ca și la grîul, tulpina este împărțită în . . .
și . . . Tulpina însă nu este goală ca la . . .
și este plină cu o măduvă moale. Această tulpină se numește . . .
Deci tulpina numită . . . este alcătuită din . . . și este plină cu . . .

Privind cu atenție planta, se vede că frunzele porumbului sînt ca și ale grîului, alcătuite din . . . și . . .

Ca și la grîul, . . . înconjoară tulpina de la un nod la altul. Nervurile frunzelor ca la toate cerealele sînt

Deci frunzele sînt alcătuite dintr-o . . . bine dezvoltată, care înconjoară internodul și dintr-un . . .
„are nervurile . . .

În același mod elevii trec la observarea inflorescenței, a florilor bărbătești și femeiești, precum și la studiul polenizării. În această etapă a lecției elevii au lucrat singuri și individual, apelînd la profe-

sor pentru unele clarificări sau recomandări suplimentare de lucru. Lecția s-a încheiat cu scurte observații și concluzii privind activitatea desfășurată de elevi, menționînd aspectele pozitive și greșelile constatate.

Profesorul Al. Bașa de la Școala din comuna Deal, județul Alba, constată că — deși elevii săi se aflau abia la începutul lucrului cu fișă de activitate independentă — ponderea celor care au completat fără greșeli spațiile din fișă a fost de 81,25%.

La Școala nr. 1 din Cugir, același județ, prof. Lia Maria Cazan organizează prin descoperire o lecție de biologie, propunînd elevilor să examineze la microscop preparatele aripă de fluture, trompă de fluture, armătură bucală la cărbăbuș, să observe cu atenție planșele pe care erau configurate cele două insecte dăunătoare și, folosind manualul, să facă o comparație între cărbăbuș și fluturii de varză, lucrînd cu un tabel în care se aflau spre a fi completate de elevi rubrici pentru a se descrie alcătuirea corpului, antenelor, aripilor, picioarelor, aparatul bucal, înmulțirea și alte asemănări sau deosebiri. În același timp cu distribuirea fișelor pe care era configurat tabelul, elevii au mai primit încă o fișă (pe care autoarea o numește „fișă de dezvoltare”) sore a fi completată de elevii care au terminat mai repede ca ceilalți colegi ai lor, lucrarea de completare a tabelului de comparație a fluturii de varză cu cărbăbușul. În „fișă de dezvoltare” s-au formulat întrebările: Prin ce stadii de dezvoltare trec cei doi dăunători? Cum se pot combate acești dăunători? Din ce piesă a armăturii bucale a cărbăbușului provine trompa fluturii de varză? Cum se poate explica modificarea aparatului bucal?

Prof. Felicia Micle din Cluj-Napoca comunică o lecție, la clasa a VI-a de recapitulare („Clasa Insecte”) urmîrind „recunoașterea tipului reprezentativ pentru cele patru grupe de insecte: gîndaci, fluturi, insecte cu două aripi, insecte cu aripi subțiri și viață colectivă, precum și pentru identificarea modificărilor apărute în aparatul bucal în funcție de hrană”.

Elevii au primit lupe pentru observare, insectare, ierbare tematică cu plante atacate de insecte dăunătoare și fișe de lucru. După recomandările de lucru făcute oral de către profesoară și după enunțarea temei și scrierii acesteia pe tablă, elevii, aparținînd unei clase a VI-a, au fost împărțiți în șase grupe. Fiecare grupă a primit cîte un insectar care cuprindea reprezentanți din ordinele de insecte învățate. Elevii din fiecare grupă și-au ales și au desenat cîte patru insecte; se cerea să se aleagă cîte o insectă din fiecare dintre cele patru grupe. Astfel, gr. I a ales: Gîndacul de Colorado, Fluturii amiral, Vieșpea, Musca; gr. II a desenat: Rădașca, Albinița, Albina, Țîntarul comun, gr. III s-a oprit la: Cărbăbușul, Fluturii Coadă Rîndușnică, Trîntorul, Musca albastră a cărnii ș.a.m.d.

După ce au efectuat desenele, elevii au cercetat planșa alcătuită de profesoară (care cuprindea zece dintre cele mai comune insecte din țara noastră cu tipurile de aparat bucal desenate pentru tipul ruș și mestecat — Gîndaci; pentru supt — Fluturi; pentru lîns — Albine; pentru supt și înțepat — Musca și Țîntarul femelă) și au avut ca sarcină de lucru să aleagă de pe planșă aparatul bucal cel mai potrivit pentru tipul de insectă desenat de grupa respectivă.

În fișa de lucru elevii au grupat insectele cunoscute din insectar pe cele patru ordine și au consemnat carora dintre cele patru insecte desenate în caiete le-au corespuns tipurile de aparat bucal. Li s-a mai cerut să aleagă din insectar insectele folosite pentru agricultură și, separat, insectele dăunătoare pentru agricultură, menționîndu-se ce plantă atacă fiecare dintre insectele respective. O ultimă sarcină indica elevilor să arate care dintre insectele din insectar au metamorfoză completă și care metamorfoză incompletă.

După completarea fișei de lucru, a avut loc etapa de valorificare a rezultatelor, în care, conduși de profesoară, elevii au ajuns la concluzia că „insectele formînd grupul cel mai vast și variat de nevertebrate au o largă arie de răspîndire. Corpul le este segmentat, acoperit cu chitină de diferite grosimi, iar aparatul bucal modificat în funcție de felul hranei”. În această fișă cu o laborioasă activitate depusă de elevi (și cu un valoros aport de creație didactică al profesoarei) observarea a constituit dominantă întregii activități solicitate elevilor și depusă de aceștia.

Cele câteva „fișe de lucru” menționate mai sus și în articolul precedent îmbogățesc paleta creației didactice, în acest capitol de metodică dedicat învățării prin descoperire. Odată cu numărul viitor al revistei, vom analiza aceste fișe și vom continua exemplificarea cu menționarea atît a altor modele de fișe, cît și a altor discipline de învățămînt.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

Scoala și familia

Mediul de formare a viitorului cetățean

În dorința de a asigura copiilor noștri o pregătire școlară și morală temeinică, Comitetul cetățenesc de părinți de la Școala nr. 197 din cartierul Drumul Taberei s-a străduit să desfășoare o activitate susținută în rândul părinților, sprijinind permanent eforturile școlii, ale cadrelor didactice în obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune în procesul instructiv-educativ.

În ședințele și lectoratele cu părinții, am căutat ca, împreună cu dirigintii și învățătorii să-i determinăm pe aceștia să înțeleagă că elevii trebuie nu numai să frecventeze școala, ci să beneficieze în familie de un regim de viață ordonat, un program al zilei de muncă și de recreere bine chibzuit adaptat cerințelor școlii, care să constituie o continuare și o completare a activităților școlare. În funcție de acest deziderat, am urmărit ca, Comitetul cetățenesc de părinți pe școală și cele pe clase, să stabilească, în funcție de condițiile concrete de care dispunem, orarul de muncă și odihnă a copiilor noștri.

În tematica ședințelor și lectoratelor organizate cu părinții la nivel de clase, cicluri de clase și pe școală s-au programat o serie de teme legate de necesitatea cunoașterii și respectării de către familie a regulamentului școlii, a statutului unităților și detașamentelor de pionieri, a Legii educației și învățămîntului și a altor acte normative care reglementează activitatea școlară. S-au organizat adunări cu părinții, consacrate dezbaterii unor probleme legate în mod direct de bunul mers al activităților școlare și în afara școlii. Printre temele pe care noi, cu sprijinul școlii, le-am dezbătut în cadrul acestor adunări amintim: „Cum ne putem ajuta copiii la învățătură”, „Formarea deprinderilor de comportare civilizată în familie”, „Influența relațiilor dintre părinți asupra educației morale a copiilor”, „Răspunderea părinților pentru educarea copiilor”, „Necesitatea cunoașterii și respectării legislației școlare, a legilor țării de către copii și părinți”.

Deși în majoritatea cazurilor astfel de referate au fost pregătite și susținute de către cadre didactice, ele au fost complementate și dublate de intervențiile și referatele unor părinți, cum ar fi: „Regimul de zi al copilului meu”, „Cum îmi ajută copilul la învățătură”, „Părinții, model de conduită pentru copii” și altele.

Comitetul cetățenesc de părinți s-a deplasat la unii dintre părinți, ai căror copii au frecvență nereștată sau obțin rezultate slabe la învățătură și au abateri de la regulamentul școlii, discutând cu aceștia și determinându-i a lua măsurile respective.

Nu mai procedând astfel, am acționat în concordanță cu școala, contribuind la educația civică, morală și cetățenească a copiilor noștri. Trebuie să spunem că în rândul celor peste 1.700 elevi din Școala nr. 197, nu am semnalat încălcări ale legislației școlare, acte de indisciplină ieșite din comun, infracțiuni sau acte antisociale. Acolo unde am semnalat întârzieri sau

absențe nemotivate de la orele de curs și meditații, delăsare la învățătură, abateri de la disciplina școlară, sustrageri a diferitelor obiecte sau alte acte contrare regulamentului școlii și normelor de comportare, Comitetele cetățenești de părinți pe clase și Biroul comitetului cetățenesc de părinți pe școală împreună cu conducerea școlii și cadrele didactice au acționat prompt și hotărât pentru a nu se mai repeta asemenea fapte.

Am avut un elev, Ion Gamulea, care a fost atras în furtul unei motocicletă și anchetat de organele de miliție. Ca o primă măsură, am discutat cu mama și fratele mai mare al elevului în cauză. Am căutat apoi să-l sustragem din anturajul din care făceau parte elemente certate cu munca, foști absolvenți care nu erau în cimpul muncii. L-am antrenat apoi pe elev, în timpul liber, la activitatea cercului de arte plastice din școală sub supravegherea profesorului Constantin Ciocirliș, spre surprinderea noastră, acesta a dovedit multă hărnicie și a devenit un bun gospodar al clasei. În prezent fostul elev este muncitor fruntaș la o întreprindere din București.

Recent, câteva eleve de la una din clasele a VII-a au sustras de la colegele lor o serie de bunuri personale (stilouri, pixuri, baticuri).

În fața unei astfel de situații, Biroul comitetului cetățenesc de părinți nu a rămas indiferent ci, împreună cu conducerea școlii și comandanta-instructor de pionieri, a organizat o discuție cu elevele în cauză și părinții acestora și au stabilit măsuri concrete pentru ca astfel de fapte izolate să nu se mai repete.

Obținerea unor succese la învățătură și comportare este condiționată de felul cum ne ajută copiii. Aici ne-am confruntat însă cu două tendințe. Am constatat că unii părinți din dorința de a-și scuti copiii de eforturi, din dorința ca aceștia să obțină note mari și premii, își ajută prea mult copiii, le efectuează temele pentru acasă, le oferă soluții de-a gata la unele probleme și exerciții, așa după cum sînt și părinți care se dezinteresază complet de modul în care copiii lor se pregătesc, de rezultatele pe care aceștia le obțin, ce anturaje au și cum se comportă în toate împrejurările.

În ședințele și vizitele noastre la domiciliul unor părinți, am combătut ambele tendințe și am arătat că cea mai bună cale pe care părinții trebuie s-o urmeze, este aceea de a-și ajuta copiii să învingă anumite dificultăți, de a-i obișnui cu efortul și munca organizată, de a-i încuraja și a le sădi încrederea în forțele lor, de a le da sfaturi și indicații și a-i controla.

Urmărim, de asemenea, în activitatea noastră ca părinții să-și educe copiii în spiritul economiei și al respectului pentru banii cîștigați prin muncă și nu sîntem de acord cu acei elevi care cheltuiesc peste posibilitățile lor, iar unii părinți nu cunosc proveniența sumelor cheltuite.

Deși la dispoziția școlii stau modalități de sancționare a părinților care se dezinteresează de propriii lor copii, noi nu recurgem, în principiu, la aceste măsuri administrative, ci căutăm să-i determinăm pe părinți să înțeleagă din convingere că au datoria morală și cetățenească să fie alături de școală și s-o sprijine în toate împrejurările. Prin aceasta noi cîștigăm mai mult, deoarece nu ni-i îndepărtăm pe părinți, ci îi determinăm să devină colaboratori utili ai școlii.

LAVRIC NESTOR
președintele Comitetului cetățenesc de părinți de la Școala nr. 197 din București

Preocupări actuale

ale organizațiilor U.T.C. din școli

(Urmare din pag. 1)

În baza principiului educației prin muncă și pentru muncă, acest ansamblu de măsuri tinde să asigure formarea deprinderilor practice a elevilor, activitatea productivă și cea de dezvoltare a capacității de descoperire și cercetare devenind componente intrinseci ale procesului instructiv-educativ. Această orientare fundamentală al cărei promotor este secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de o deosebită profunzime pentru formarea tineretului patriei reprezintă o permanență în practica muncii organelor și organizațiilor U.T.C., jalonează întreaga activitate desfășurată de organele și organizațiile de tineret din învățămîntul de toate gradele din țara noastră.

Incontestabil, noua calitate ce trebuie realizată în toate domeniile și sectoarele vieții economice, politice și sociale, încorporează și activitatea organizațiilor de tineret din școli, aceasta fiind concepută prin integrarea lor organică în obiectivele de ansamblu ale procesului instructiv-educativ. În acest mod sub îndrumarea organizațiilor de partid este concepută conlucrarea necesară pentru realizarea scopului educativ între organizațiile U.T.C. și conducerea școlii, rol deosebit revenindu-i și planului comun de activități.

Organizațiile U.T.C. din școli desfășoară o intensă activitate de educație politico-ideologică, de însușire de către toți elevii a politiciii partidului și statului nostru, de formare a unui sistem sănătos și matur de gândire, bazat pe afirmarea înaltelor calități moral-politice ale comunismului. Edificator exemplul îl constituie sistemul U.T.C. de pregătire politică din școli — învățămîntul politico-ideologic, informarea politică, dezbaterile, simpoziioanele, mesele rotunde, propaganda audio-vizuală — ce urmărește ca toți elevii să înțeleagă dimensiunea politică a necesității de a învăța temeinic, de a se pregăti responsabil pentru muncă și viață. Tematica învățămîntului politico-ideologic tinde să realizeze o mai bună complementaritate între cunoștințele dobîndite prin orele de științe sociale și prin formele specifice U.T.C. de pregătire politico-ideologică a elevilor.

Un rol important în creșterea gradului de angajare conștientă a elevilor

în muncă și învățătură îl are antrenarea tuturor tinerilor la întrecerea utetică „Tineretul — factor activ în realizarea obiectivelor deceniului științei, tehnologiei, calității și eficienței” — cu forma ei specifică în rîndul elevilor „Cea mai bună școală”, care are drept criterii tocmai rezultatele la învățătură, la instruirea practică, reducerea numărului corigenților și repetenților, stimularea interesului pentru creație și cercetare. Rezultatele obținute pînă în prezent confirmă preocuparea organelor și organizațiilor U.T.C., în colaborare cu organele de învățămînt, privind sporirea răspunderii elevilor pentru activitatea practică, a dezvoltării spiritului de competitivitate și creativitate.

Componentă de bază a procesului instructiv-educativ, cercetarea științifică organizată în școală are implicații majore în pregătirea pentru muncă și viață a elevilor. În rîndul acestora sînt organizate periodic, sesiuni de referate, comunicări științifice, seminarii și colocvii, expoziții de creație tehnică, concursuri pe obiecte și meserii care stimulează activitatea de creație tehnico-științifică. Acțiunea „Știință — tehnică — producție” a contribuit la creșterea numărului elevilor cuprinși în cercuri și societăți științifice, la amplificarea sistemului de informare și documentare științifică.

Pornind de la realitățile din școlile noastre, organizațiile U.T.C. au acordat o atenție deosebită organizării timpului liber al elevilor, cuprinderii și satisfacerii prin acțiuni proprii a intereselor, aptitudinilor și dorințelor acestora pentru orientarea lor în direcția formării multilaterale pentru muncă și viață. S-au intensificat activitatea formațiilor artistice ale elevilor, organizarea sistematică a unor competiții sportive, turistice, de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei.

Procesul de transformare revoluționară a învățămîntului nu se poate realiza fără participarea directă, nemijlocită a elevilor la conducerea procesului de învățămînt, la soluționarea unor probleme ce privesc conținutul acestuia. Subliniem rolul pe care-l are Uniunea Tineretului Comunist de a asigura cadrul de participare a elevilor la procesul de învățămînt inclusiv la fazele de elaborare și transmitere a deciziei. Astfel, este concepută participarea elevilor în consiliul de conducere al școlii prin secretarul comitetului U.T.C. din unitatea școlară respectivă și prin alți elevi, aceștia prezentînd punctul de vedere al colegilor lor în probleme de interes general. Prin aceasta, se asigură cadrul organizatoric de realizare a legăturii dintre organizația de tineret și conducerea școlii și, totodată, posibilitatea ca organizațiile U.T.C. să intervină cu propuneri și sugestii concrete de îmbunătățire a calității lecțiilor, a orarelor școlare, a consultațiilor, a cercurilor și societăților științifice și de rezolvare a unor probleme legate de disciplină, în fapt de întreaga activitate din școală.

Sistemul unitar în care este concepută colaborarea organizației U.T.C. cu conducerea școlii oferă garanția succesului în desfășurarea complexei activități politico-educative ce trebuie să se desfășoare în școli. Educarea prin muncă și pentru muncă — ca principiu și obiectiv esențial al întregii activități desfășurate în rîndurile tinerii generații de Uniunea Tineretului Comunist — capătă, în noua etapă, de după Forumul tinerii generații, o importanță deosebită. Aceasta are loc, în principal, în procesul activității productive, pentru că noua calitate, în complexitatea domeniilor pe care le cuprinde, cere ca aprecierea asupra activității viitorului constructor al noului societății să însemne, pe lîngă modul în care își îndeplinește sarcinile primite și aprecierea a tot ceea ce reprezintă el în raport cu specificul pe care-l dobîndește munca în societatea noastră gîndire creatoare, spirit de inițiativă ordine și disciplină, capacitate de integrare în cadența colectivă a muncii, a societății.

Planificarea orientativă a materiei la matematică, la clasa a III-a, în trimestrul al II-lea, anul școlar 1980-1981

Planificarea orientativă pe care o publicăm mai jos a fost confruntată cu planificările similare primite la redacție de la inv., Georgeta Moise, Școala din Bughea de Sus, jud. Argeș; inv. Ioan St. Ștefan, Școala nr. 2 din Helesteni, jud. Iași, și inv. Anica Țap, Școala din Bodiu, comuna Buciumi, jud. Sălaj. De asemenea, au fost consultate cadrele didactice de la ciclul I—IV de la Școala nr. 150 din Capitală.

IV. Împărțirea numerelor naturale fără și cu trecere peste ordin, cînd unul din factori este mai mic decît 10 și diferit de zero (20 ore), 6 ore planificate în trimestrul I și 14 ore rămase pentru trimestrul al II-lea b) Numărul unităților nu se împarte exact la împărțitor, pag. 82 (1 oră); c) Numărul zecilor nu se împarte exact la împărțitor, pag. 84 (4 ore), din care: cazul a — numărul zecilor este mai mic decît împărțitorul, pag. 84 (1 oră); cazul b — numărul zecilor este mai mare decît împărțitorul,

pag. 86 (1 oră); exerciții și probleme aplicative pentru consolidarea împărțirii cînd numărul zecilor nu se împarte exact la împărțitor, pag. 88 și 89 (2 ore); 4) Împărțirea numerelor naturale scrise cu trei cifre, pag. 89 (9 ore); a) Numărul sutelor, al zecilor și al unităților se împarte exact la împărțitor, pag. 89—92 (2 ore); deîmpărțitul conține numai sute (1 oră), deîmpărțitul nu conține numai sute, pag. 90 (1 oră); b) Unitățile nu se împarte exact la împărțitor, pag. 93 (1 oră); c) Zecile nu se împarte exact la împărțitor, pag. 94 (2 ore); numărul zecilor este mai mare decît împărțitorul, pag. 94 (1 oră), numărul zecilor este mai mic decît împărțitorul, pag. 96 (1 oră); d) Numărul sutelor nu se împarte exact la împărțitor, pag. 98 (2 ore); numărul sutelor este mai mic decît împărțitorul, pag. 98 (1 oră), numărul sutelor este mai mare decît împărțitorul, pag. 99 (1 oră). Exerciții și probleme aplicative în vederea consolidării împărțirii numerelor natu-

rale scrise cu trei cifre, pag. 101 și 102 (2 ore).

V. Exerciții și probleme cu toate operațiile studiate: ordinea operațiilor (15 ore). Exercițiile și problemele 1, 2, 3, 4, pag. 103 (1 oră), exercițiile și problemele 5—9, pag. 103 și 104 (3 ore), exercițiile și problemele 10—15, pag. 104 și 105 (2 ore), exercițiile și problemele 16—21, pag. 105 (1 oră), exercițiile și problemele 22—26, pag. 106 (2 ore), exercițiile și problemele 27—32, pag. 106 (1 oră), exercițiile și problemele 33—35, pag. 106 (1 oră), exercițiile și problemele 36—38, pag. 107 (2 ore), exercițiile și problemele 39—42, pag. 108 (1 oră), exercițiile și problemele 43—45, pag. 108 (1 oră).*

Inv. AURELIA DUDĂU
Liceul pedagogic din Tg. Jiu, județul Gorj

*) Vom continua publicarea planificării orientative pe trimestrul al II-lea în numărul viitor al revistei.

Abonamentele la „Tribuna școlii” pe anul 1981 (12 lei) se fac pînă la data de 15 decembrie a.c. numai prin oficiile postale, agențiile postale și difuzorii obștești din întreprinderi și instituții.